

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen raportti

Vuosikatsaus 2024

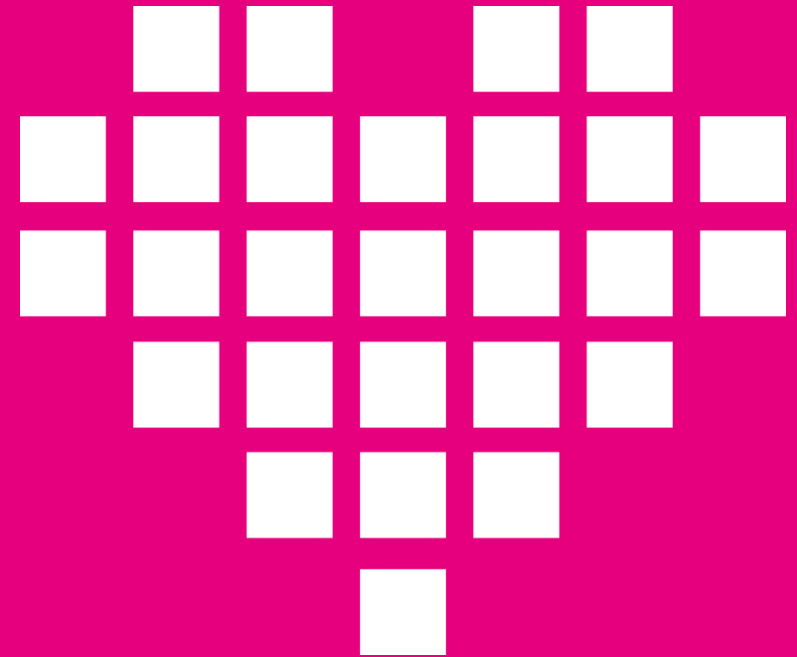

Sisällys

1. Vantaan ja Keravan alueen asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden tilannekuva
 - Yleistä asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä
 - Ikäryhmäkohtaiset nostot (lapset ja nuoret, työikäiset sekä ikääntyneet)
2. Alueellisen hyvinvointisuunnitelman toteutuminen vuonna 2024
 - Yleinen osuus
 - Ikäryhmäkohtaiset hyvinvointisuunnitelmat
 - Muut hyvinvointisuunnitelman alaiset suunnitelmat (alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma ja neuvolasuunnitelma, kulttuurihyvinvointisuunnitelma sekä lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintasuunnitelma)
3. Raportin laadinta ja tietolähteiden tarkempi kuvaus

1. Vantaan ja Keravan alueen asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden tilannekuva

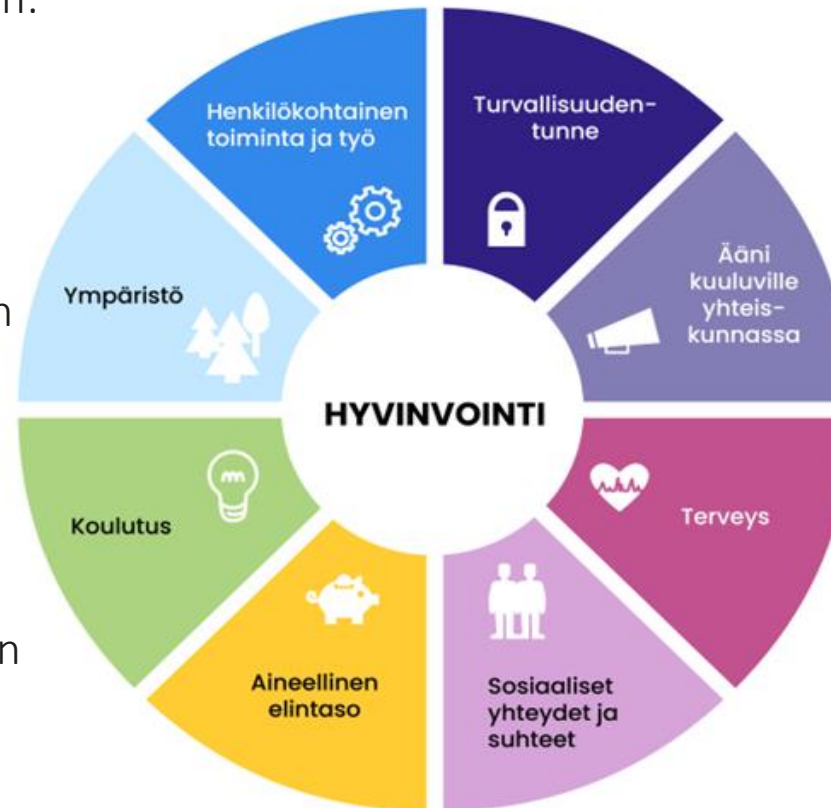

Mistä puhumme?

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on monialaista yhteistyötä

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (HYTE) on:

- Toimintaa, jolla **tuetaan ihmisten mahdollisuuksia hyvinvoinnin, terveyden ja muun muassa osallisuuden sekä työ- ja toimintakyvyn ylläpitoon ja parantamiseen.**
- Lisäksi hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on väestöryhmien välisten **hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamista.**
- **Laaja-alaista, monitoimijaista ja poikkihallinnollista toimintaa**, jota tehdään johdon ja koordinaation, yhteistyön ja yhdyspintojen sekä palveluiden ja käytäntöjen tasoilla.

ESIMERKKEJÄ

Turvallisuudentunne

Turvallisuuden tunne omassa arjessa ja/tai elinympäristössä

Ääni kuuluville yhteiskunnassa

Vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuudet päätöksentekoon

Terveys

Oma kokemus terveydestä ja oman terveydentilan suhde arjen vaatimuksiin ja tarpeisiin

Sosiaaliset yhteydet ja suhteet

Läheisten ja merkityksellisten suhteiden määrä ja laatu

Hyvinvoinnin osa-alueita kuvaava tietojoukkotasoinen näkymä Stiglitzin komission mallin mukaan kuvattuna. Stiglitz & al. 2009.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelukartta

Yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja ihmisoikeuksien edistäminen

Rakenteellinen sosiaalityö

YMPÄRISTÖ

- Lähiliikunta- ja leikkipaikat
- Esteettömän ympäristön edistäminen
- Asumisen ja ympäristön terveysriskien ehkäiseminen
- Kestävän kehityksen edistäminen
- Esteettisen ympäristön edistäminen
- Asumisen tuki
- Lähiluonnossa liikkumisen mahdollistaminen
- Kohtaamista ja harrastamista tukevat tilat

HENKILÖKOHTAINEN TOIMINTA JA TYÖ

- Työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen tuki
- Harrastustoiminta
- Työelämän monimuotoisuuden edistäminen
- Vapaaehtoistoiminta
- Työllistymisen ja työkyvyn tuki
- Kulttuurihyvinvoinnin ja kulttuuriharrastamisen tuki

TURVALLISUUDEN TUNNE

- Tapaturmien ja onnettomuuksien ehkäiseminen
- Asuinympäristön turvallisuuden edistäminen
- Liikenneturvallisuuden ja liikkumisen turvallisuuden edistäminen
- Väkivallan ja rikosten ehkäiseminen
- Rikosten ja riitojen sovittelun sekä rikoksen uhrien tuki
- Ihmiskaupan ehkäiseminen
- Vapaaehtoinen maanpuolustus, vapaapalokunnat
- Digitaalinen turvallisuus

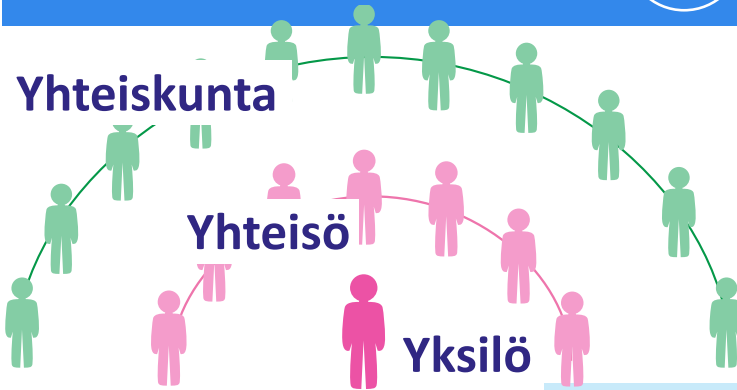

KOULUTUS

- Varhaiskasvatuksen tuki
- Ammatillisen oppimisen tuki
- Digiosaaminen ja medialukutaidon edistäminen
- Koulunkäytinkyvyn tuki
- Työssä oppimisen tuki
- Opiskelukyvyn tuki
- Elinikäisen oppimisen tuki

Yhteiskunta

ÄÄNI KUULUVILLE YHTEISKUNNASSA

- Demokraattinen vaikuttaminen ja demokratiataitojen edistäminen
- Yhdistystoiminta
- Kansalaisaktivismi
- Osallisuuden edistäminen
- Journalistinen ja sosiaalinen media

AINEELLINEN ELINTASO

- Velkaongelmien ennaltaehkäisy ja velkaneuvonta
- Hyväntekeväisyys
- Taloudenhallinnan edistäminen
- Avustukset
- Ruoka-apu

SOSIAALISET YHTEYDET JA SUHTEET

- Sosiaalisten suhteiden tuki
- Kiusaamisen häirinnän ja syrjimisen ehkäiseminen
- Parisuhteen tuki
- Kotoutumisen tuki
- Perheen ja vanhemmuuden tuki
- Radikalismien ja ekstremismien ehkäiseminen

TERVEYS

- Elintapaneuvonta ja terveystaitojen edistäminen
- Työ- ja toimintakyvyn edistäminen
- Päihdehaittojen ja riippuvuuksien ehkäiseminen
- Liikuntapalvelut ja liikkumisen edistäminen
- Itse- ja omahoidon edistäminen
- Tartuntatauti-ehkäisy
- Terveellisen ravitsemuksen edistäminen
- Mielenterveyden ja mielenterveystaitojen edistäminen

Miksi asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä raportoidaan?

Asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden tilaa seuraamalla **saamme tärkeää tietoa strategia- ja taloussuunnitteluun sekä palvelujen ja yhteistyön kehittämiseen.** Hyvinvointi- ja terveyseroja kaventamalla sekä hyvinvointi- ja terveyshaasteita ehkäisemällä voimme asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden lisääntymisen lisäksi vaikuttaa myös esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kasvuun.

Hyvinvointialueen on lain mukaan seurattava asukkaittensa elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Hyvinvointialueen on myös raportoitava asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä aluevaltuustolle vuosittain. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021, 7 §) Hyvinvointialue laatii valtuustokausittain hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman. Aluevaltuusto hyväksyi ensimmäisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman joulukuussa 2023. Vuosiraportointien avulla päivitämme asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden tilannekuvaa sekä raportoimme alueellisen hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden toteutumisesta.

Myös rakenteellinen sosiaalityö ja sosiaalinen raportointi linkittyvät asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä raportointiin. Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 7 § mukaan **rakenteellisella sosiaalityöllä on huolehdittava sosiaalista hyvinvointia ja sosiaalisia ongelmia koskevan tiedon välittämisestä ja sosiaalihuollon asiantuntemuksen hyödyntämisestä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.**

Mistä tiedoista raportti koostuu?

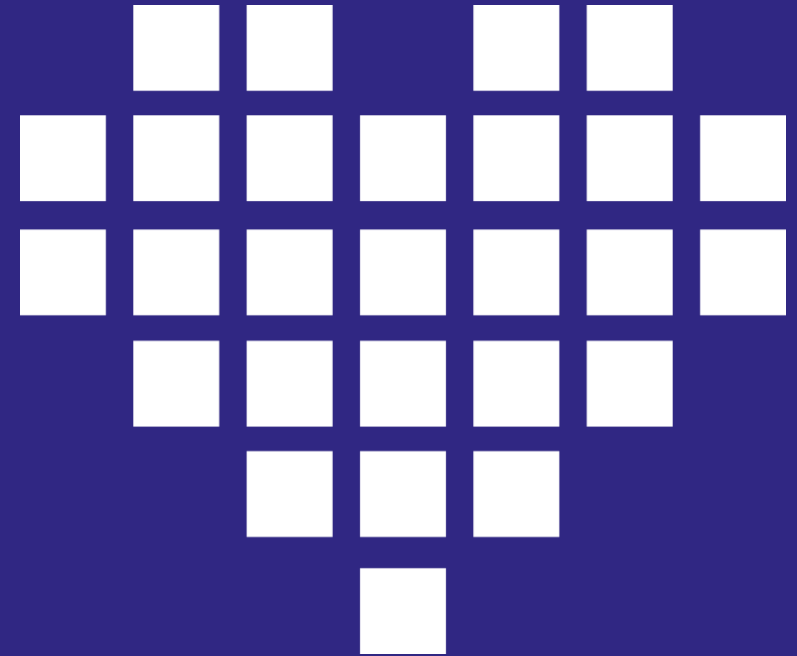

- PowerBI-muotoinen hyvinvointiraportti, johon on koostettu noin 130 indikaattoria kansallisista tietolähteistä (esim. Sotkanet, Kelasto, Tilastokeskus, Liiteri, RAI-tietokanta)
- Hyvinvointialueen tietoaallas eli Vallas
- Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen 3. osavuosisikatsaus ajalta 1.1.-30.9.2024.
- FinLapset-tutkimus: esikouluikäisten lasten perheet vuonna 2024
- Sosiaalisen raportoinnin yhteenvetoraportti vuodelta 2024
- Hyte-neuvotteluissa kerätty tieto
 - Syksyn 2024 neuvotteluissa tunnistettiin Vantaan ja Keravan alueen keskeisiä hyvinvoinnin haasteita sekä niihin liittyviä mahdollisia taustatekijöitä.

- Muut ajankohtaiset tutkimukset
- Kysely henkilöstölle ja sidosryhmille
 - Henkilöstölle ja sidosryhmille toteutettiin syys-lokakuussa Webropol-kysely, jossa kartoitettiin asukkaiden hyvinvointiin ja terveyteen liittyviä arjen työssä havaittuja ajankohtaisia ilmiöitä, haasteita ja vahvuuksia. Kyselyyn vastasi 56 henkilöä.
- Päihdetilannekysely
 - Syksyllä 2024 toteutettuun kyselyyn osallistui 1 197 hyvinvointialueen asukasta, joista aikuisten vastauksia oli 772 ja 13–17-vuotiaiden nuorten vastauksia 425.
- Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden yhteys-henkilöiltä kerätty tieto **Targetoriin** toimenpiteiden toteutumisesta.

Yleistä asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä

Tietoa väestöstä

Väestömäärä 31.12.2023

285 654

Lapset ja nuoret
0-18-vuotiaat

59 800

Työikäiset
19-64-vuotiaat

179 187

Ikääntyneet
yli 65-vuotiaat

46 667

Lapset ja nuoret
Väestöennuste 2030

61 099

+2 %

Työikäiset
Väestöennuste 2030

203 228

+13 %

Ikääntyneet
Väestöennuste 2030

54 124

+16 %

Ruotsinkieliset

5 840

Osuus väestöstä

2 %

Vieraskieliset

72 777

Osuus väestöstä

25 %

Tietoa Hyte-kertoimesta

- Hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksesta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen perusteella määräytyvä rahoitusosuus on 0,977 %.
- HYTE-kerroin indikaattoreita sovelletaan vuodesta 2026 lähtien.
- HYTE-kertoimen suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattorien perusteella: **toimintaa ja voimavaroja kuvaavista prosessi-indikaattoreista** ja **tuloksia kuvaavista tulosindikaattoreista**. Indikaattoreita on yhteensä 11.

Hyvinvointialueiden HYTE-kerroin

50 %

Prosessi-indikaattorit

- 1) Tuen tarpeen selvittäminen lastenneuvolan terveystarkastuksista poisjääneille
- 2) Tuen tarpeen selvittäminen kouluterveydenhuollon terveystarkastuksista poisjääneille
- 3) Elintapaneuvonta tyypin 2 diabetes-riskissä oleville
- 4) MPR-rokotuskattavuus
- 5) Alkoholin käytön mini-interventio
- 6) Työttömien terveystarkastukset

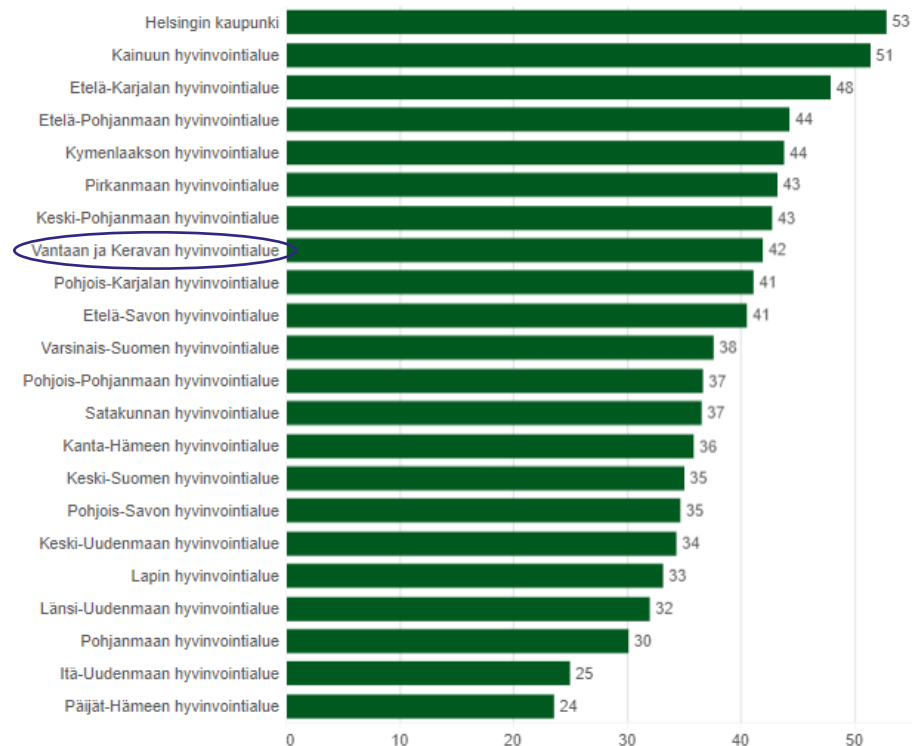
50 %

Tulosindikaattorit

- 1) Vammojen ja myrkytysten johdosta aiheutuvat hoitojaksot
- 2) Lonkkamurtumat yli 65-vuotiailla
- 3) NEET-nuoret
- 4) Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saavat
- 5) Mielenterveyshäiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat

THL:n alustava laskelma lokakuulta 2024

HYTE-kerroin

Lähteet:

[Workbook: hva_hyte](#)

[HYTE-kerroin - kannustin hyvinvointialueille - THL](#)

Sosiaalisesta raportoinnista nousevat ilmiöt

1.1.-31.12.2024 välisellä jaksolla henkilöstö raportoi yhteensä 41 negatiivista ja kolme positiivista ilmiötä. Raportoidut ilmiöt liittyivät erityisesti työikäisten palveluihin. Myös lapsiperheiden, lastensuojelun, vammaispalveluiden ja ikääntyneiden palveluista raportoitii joitakin ilmiöitä.

Eniten raportoitii taloudelliseen tukeen liittyvistä ilmiöistä. **Työikäisillä** näitä olivat velkaantuminen, rahapelaaminen ja taloudellisen tuen myöntämiseen liittyvät haasteet. Esiin nostettiin myös vuokravelkojen ja häätöjen lisääntyminen, vahvemman tuen tarve mielenterveys- ja päihdeongelmissa sekä palvelujen saatavuuteen (esimerkiksi tuetun asumisen sekä päivä- ja työtoiminnan ostopalvelut) liittyvät haasteet.

Myös **lapsiperheiden palveluista** nousi esiin työikäisten tapaan taloudellisen tuen haasteet ja asumisen etuuksien kiristykset. Esiin nousi myös palvelujen saatavuuteen liittyvät haasteet (esimerkiksi LAKU-kuntoutus, paja- ja etappiluokkien tuki, kasvatus- ja perheneuvonnan asiakkuuskriteerien tiukentuminen sekä työnjako psykoedukaation toteutuksessa erikoissairaanhoidon kanssa). Lisäksi esiin nousi myös puutteet vanhemmuuden perustaidoissa sekä koulunkäynnin tuki ja sen yhdenvertaisuus.

Sosiaalisesta raportoinnista nousevat ilmiöt jatkuvat

Ikääntyneiden palveluista raportoitiin puolestaan nostoapua vaativien tehtävien monivaiheisuudesta ja tarpeesta lisätä päivystäviä kriisipaikkoja.

Lastensuojelusta raportoitiin väkivaltaan liittyvistä ilmiöistä: perhe- ja lähisuhdeväkivallasta sekä kunniaan liittyvästä väkivallasta. Esille nousi myös muiden toimialojen palveluiden sekä lastensuojelun työntekijöiden saatavuuteen liittyvät haasteet sekä tarve lisätä tietämystä lastensuojelun ilmoitusvelvollisuudesta.

Vammaispalveluista raportoitiin päihde- ja rikosoireilun lisääntyneestä näkymisestä, vammaispalvelulain muutosten vaikutuksista (esimerkiksi työosuusrahan maksuvelvoitteen poistuminen) ja vahvemman tuen tarpeesta hyvinvointialueen palveluissa asioimiseen. Esiin nousi myös haasteet palvelujen saatavuuteen (esimerkiksi sosiaalinen kuntoutus) ja niiden hakemisen yhdenvertaisuuteen liittyen.

Positiivisina asioina nousivat lastensuojelussa avohuollon vahva ammatillinen osaaminen ja lapsen osallisuuden näkyminen sekä lapsiperheiden palveluissa tukisuhdetoiminnan parantunut saatavuus. Työikäisten palveluissa nousi positiivisena asiana täydentävän toimeentulotuen yksikön yhtenäiset ja asiakkaille tasa-arvoiset perusteet täydentävän toimeentulotuen myöntämisessä.

Asukkaiden keskeiset hyvinvoinnin ja terveyden haasteet ja vahvuudet

*Haasteet ja vahvuudet on koostettu indikaattoritiedosta, hyvinvointialueen osavuositarkastuksesta sekä asiantuntijoilta ja sidosryhmiltä kerätystä kokemustiedosta.

TURVALLISUUDEN TUNNE

Haasteet*: Väkivalta ja turvattomuuden tunne ovat lisääntyneet. Koulukiusaaminen on lisääntynyt.

Vahvuudet*: Hyvinvointialueella on käytössä väkivallan tunnistamiseen, puheeksiottoon ja palveluohjaukseen Väkivallaton VAKE-toimintamalli.

HENKILÖKOHTAINEN TOIMINTA JA TYÖ

Haasteet: Työttömyys on lisääntynyt. Asiakkailla on usein useita samanaikaisia haasteita. Syrjäytymisriskissä olevien 18–24-vuotiaiden määrä on kääntynyt jälleen nousuun.

Vahvuudet: Yhteistyötä kehitetään kaupunkien ja muiden asukkaiden työllisyyttä edistävien toimijoiden kanssa.

YMPÄRISTÖ JA ASUMINEN

Haasteet: Ahtaasti asuminen on lisääntynyt. Osalla asiakkaista asumisen ongelmat ovat lisääntyneet. Vireille tulleiden häätöjen määrä (noin 1 200) pysyi lähes samana vuosina 2023 ja 2024.

Vahvuudet: Häätöjen vähentämiseksi on kehitetty nopean puuttumisen malli. Lisäksi on kehitetty asumisneuvontaa.

SOSIAALISET YHTEYDET JA SUHTEET

Haasteet: Yksinäisyyttä kokee asukas- ja ikäryhmästä riippuen noin kymmenesosa asukkaista. Yksinäisyys on kuitenkin hieman vähentynyt ikääntyneitä lukuun ottamatta.

Vahvuudet: Yksinäisyyden palvelupolkua ja puheeksiottoa on kehitetty. Yhteistyö on kehittynyt monin eri tavoin eri toimijoiden kanssa.

ÄÄNI KUULUVILLE YHTEISKUNNASSA

Haasteet: Noin kymmenesosa asukkaista kokee erittäin heikkoa osallisuuden kokemusta.

Vahvuudet: Paikallinen yhteisöllisyys ja aktiiviset asukkaat. Eri toimijoiden, kuten järjestöjen tarjoamat kohtaamisen paikat.

AINEELLINEN ELINTASO

Haasteet: Toimeentulon haasteet näkyvät laajasti eri asukasryhmissä. Haasteet näkyvät muun muassa asumisessa sekä ruoasta, lääkkeistä ja lääkärikäynneistä tinkimisessä.

Vahvuudet: Sosiaalityön neuvonnan ja ohjauksen palveluja on kehitetty (esimerkiksi uusi chat-palvelu ja talousneuvola).

PALVELUJEN SAATAVUUS

Haasteet: Palvelujen saatavuus on parantunut, mutta palveluihin pääsy vaihtelee palveluittain.

Vahvuudet: Asiakkaiden kokemus palvelujen saatavuudesta ja laadusta on parantunut asiakaspalautteen mukaan tasaisesti hyvinvointialueen käynnistymisestä lähtien. Digitaalisten palvelujen käyttö on lisääntynyt ja digipalveluja on kehitetty. Palvelujen saavutettavuutta ja esteettömyyttä on kehitetty eri tavoin.

KOULUTUS

Haasteet: Ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien osuus 15 vuotta täyttäneistä on koko maata korkeampi ja hieman kasvussa. Matalan koulutustason omaavien asukkaiden hyvinvointi on edelleen monilla indikaattoreilla mitattuna muita koulutustasoja alaisempi.

Vahvuudet: Keskitason koulutuksen omaavat henkilöt liikkuvat aiempaa aktiivisemmin. Päivittäin tupakoivien osuus on laskenut kaikilla koulutustasoilla.

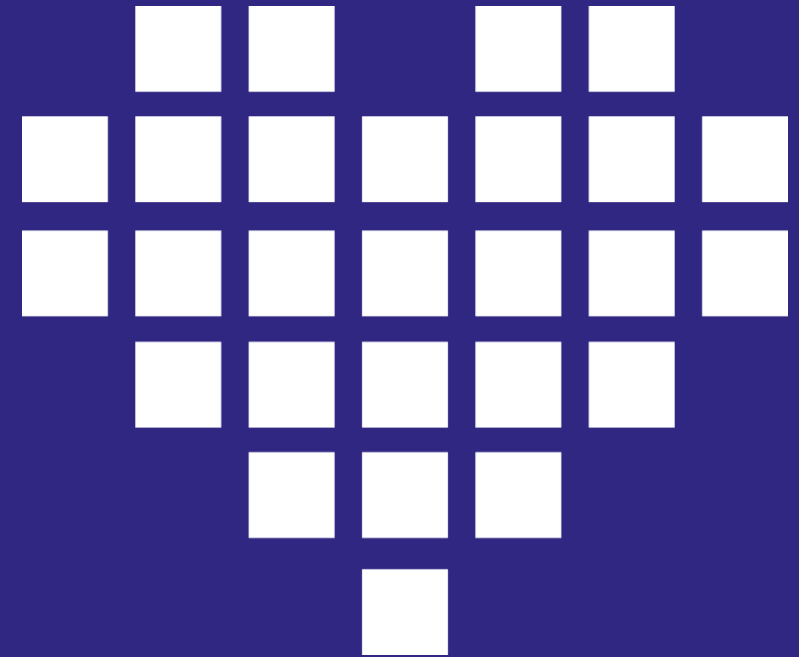
TERVEYS

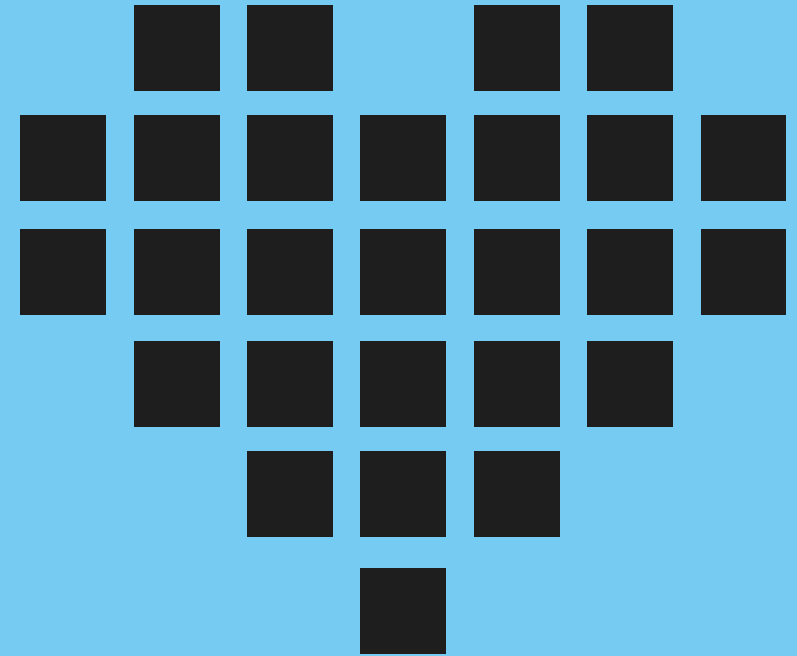
Haasteet: Mielen hyvinvoinnin haasteet ovat selkeässä kasvussa. Samoin haasteet terveellisissä elintavoissa (muun muassa liikkuminen ja ylipaino).

Vahvuudet: Ehkäiseviä palveluja on kehitetty (esimerkiksi matalankynnyksen päihde- ja mielenterveyspalvelut). Alkoholi- ja huumeiden määrä on vähentynyt selvästi. Sairastavuusindeksi on edelleen selvästi koko maata alaisempi.

Ikäryhmäkohtaiset
nostot (lapset ja nuoret,
työikäiset sekä
ikääntyneet)

Lapset ja nuoret

Nostoja lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja terveydestä

TURVALLISUUDEN TUNNE

Haasteet: Väkivallan kokemus (mukaan lukien henkinen väkivalta) on lisääntynyt kaikissa ikäryhmissä. Myös koulukiusaaminen on lisääntynyt lähes kaikissa lasten ja nuorten ikäryhmissä.

Vahvuudet: Järjestöjen antama tuki on auttanut nuoria ja herättänyt tulevaisuuden toivoa. Hyvinvointialueelle on muodostettu avainhenkilöverkosto edistämään väkivallan tunnistamista ja puheeksiottoa.

HENKILÖKOHTAINEN TOIMINTA JA TYÖ

Haasteet: Alle 25-vuotiaiden nuorten työttömyys on kasvanut. Syrjäytymisriskissä olevien nuorten osuus on Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella koko maata suurempi.

Vahvuudet: Syrjäytymisriskissä olevien nuorten tukemiseksi on käynnistymässä Vantaan kaupungin toimesta NEET-toimenpideohjelma ja -verkosto.

YMPÄRISTÖ JA ASUMINEN

Haasteet: Ahtaasti asuvia lapsiasuntokuntia on alueella paljon.

Vahvuudet: Julkinen liikenne on alueella toimiva ja hyvä. Lapsille, nuorille ja perheille on myös tarjolla julkisia kokoontumistiloja.

LASTENSUOJELU

Haasteet: Lastensuojelun tarve on alueilla suurta.

Vahvuudet: VAKEn omat lastensuojelun palvelut ovat laadukkaita.

ÄÄNI KUULUVILLE YHTEISKUNNASSA

Haasteet: Reilu kymmenesosa 8.-9.-luokkalaisista kokee erittäin heikkoa osallisuutta.

Vahvuudet: Hyvinvointialueen nuorisovaltuusto on aktiivinen ja kokee saavansa äänensä kuulumaan.

AINEELLINEN ELINTASO

Haasteet: Lapsiperheiden aineellinen elintaso on VAKEssa alhaisempi kuin koko maassa keskimäärin. Esikouluikäisten lasten yhden vanhemman perheistä suurin osa kokee taloudellisen tilanteensa kohtalaiseksi tai sitä heikommaksi.

Vahvuudet: Hyvinvointialueen avoimissa kohtaamispaikoissa sekä kolmannen sektorin toimijoilla ja muilla sidosryhmillä on tarjolla aineellista apua esimerkiksi vaatekierrätys ja ruoka-apu sekä harrastustuki.

PALVELUJEN SAATAVUUS

Haasteet: Nuorten mielenterveyshäiriöiden hoidon saatavuus ei ole kysynnän tasolla huomioiden myös erikoissairaanhoidon pääsyn.

Vahvuudet: Varhaisempiin lapsiperhepalveluihin pääsy on ollut sujuvaa. Perheille on hyvinvointialueen palveluissa paremmin tarjolla vapaaehtoisia tukiperheitä sekä vapaaehtoisia tukihenkilöitä.

KOULUTUS/ OPISKELIJOIDEN HYVINVOINTI

Haasteet: Lasten ja nuorten kokemus opiskeluhollosta sekä opiskeluhoitopalveluihin pääsystä on heikentynyt.

Vahvuudet: Opiskeluhoitolon vakanssien täyttöasteet ovat hyvällä tasolla ja palveluun pääsy toteutuu pääosin lakisääteisessä ajassa. Esimerkiksi opiskeluhoitolon kuraattorille pääsi perusopetuksessa tarvittaessa 7 päivässä 94 prosenttia ja toisella asteella 98 %. Moni lapsista ja nuorista kokee, että koulussa on aikuinen, jolle voi kertoa asioistaan tai huolistaan.

TERVEYS

Haasteet: Valtakunnalliset haasteet, kuten ahdistuneisuus, lihavuus ja ylipaino ovat lisääntyneet, myös fyysinen toimintakyky on heikentynyt.

Vahvuudet: Kolmannen sektorin palvelut ovat toimineet hyvin ja tarjonneet erilaisia avun ja tuen muotoja. Neuvolan resurssit ja vakanssien täyttöasteet ovat hyvät, ja rekrytoinnit ovat vetovoimaisia. Hampaiden harjauksessa kahdesti päivässä tapahtui muutosta parempaan.

Nostoja lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja terveydestä - turvallisuuden tunne ja ääni kuuluville yhteiskunnassa

Turvallisuuden tunne

Haasteet: Väkivallan kokemus (mukaan lukien henkinen väkivalta) on lisääntynyt kaikissa ikäryhmissä. Koulukiusaaminen on lisääntynyt lähes kaikissa lasten ja nuorten ikäryhmissä.

- Kokemus fyysisestä väkivallasta on lisääntynyt erityisesti 4.- ja 5.-luokkalaisten kohdalla. Vuonna 2023 noin 17 prosenttia 4.- ja 5.-luokkalaisista oli kokenut fyysistä väkivaltaa (vuonna 2021 noin 15 prosenttia). Kokemus henkisestä väkivallasta on kaikkien ikäryhmien kohdalla huolestuttavan korkea (vuonna 2023 ikäluokasta riippuen 21–31 prosenttia). (Kouluterveyskysely)
- Koulukiusaaminen lisääntyi lähes kaikissa lasten ja nuorten ikäryhmissä, erityisesti 8.- ja 9.-luokkalaisilla (vuonna 2023 noin viisi prosenttia ja vuonna 2021 noin kahdeksan prosenttia). Eniten kiusattuja oli 4.- ja 5.-luokkalaisissa, hieman yli kymmenesosa. (Kouluterveyskysely)

Vahvuudet: Järjestöjen antama tuki on auttanut nuoria ja herättänyt tulevaisuuden toivoa. Hyvinvointialueelle on muodostettu avainhenkilöverkosto edistämään väkivallan tunnistamista ja puheeksiottoa.

Ääni kuuluville yhteiskunnassa

Haasteet: Reilu kymmenesosa 8.- ja 9.-luokkalaisista kokee erittäin heikkoa osallisuutta.

- Noin kymmenesosa nuorista eli yläkoulun 8.- ja 9.-luokkalaisista sekä lukion ja ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista oli kokenut erittäin heikkoa osallisuuden kokemusta. Tilanne oli kuitenkin heikoin 8.- ja 9.-luokkalaisilla (vuonna 2023 noin 13 prosenttia). (Kouluterveyskysely)

Vahvuudet: Hyvinvointialueen nuorisovaltuusto on aktiivinen ja kokee saavansa äänensä kuulumaan.

Nostoja lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja terveydestä - terveys 1

Terveys

Haasteet: Valtakunnalliset haasteet, kuten ahdistuneisuus, lihavuus ja ylipaino ovat lisääntyneet. Myös fyysinen toimintakyky on heikentynyt.

- Yli puolet 8.- ja 9.-luokkalaisista ja ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista eivät syöneet koululounasta.
- 8.- ja 9.-luokkaisten kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus on kasvanut edelleen (vuonna 2023 noin 23 prosenttia ja vuonna 2021 noin 20 prosenttia).
- Kokemus terveydestä on edelleen heikentynyt kaikissa ikäryhmissä. Heikoin tilanne on 8.- ja 9.-luokkalaisilla sekä lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoilla. Molemmissa ikäluokissa noin 27 prosenttia koki kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta.
- Sähkösavukkeiden käyttö on noussut edelleen kaikissa ikäryhmissä. Sähkösavukkeita käytti eniten 8.- ja 9.-luokkaiset (vuonna 2023 noin 10 prosenttia ja vuonna 2021 noin kaksi prosenttia). Päihdetilannekyselyn (2024) mukaan aikuisista 77 % ja nuorista 60 % olivat havainneet alaikäisten vapen käyttöä.
- Tosi humalassa olleiden 8.- ja 9.-luokkalaisten osuus on kasvussa (vuonna 2023 noin yhdeksän prosenttia ja vuonna 2021 noin kahdeksan prosenttia). Toisella asteella opiskelevien nuorten osuus on puolestaan laskenut.
- Ylipaino on hieman lisääntynyt 8.- ja 9.-luokkalaisilla ja lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoilla (vuonna 2023 noin seitsemän prosenttia ja vuonna 2021 noin kuusi prosenttia).
- Sukupuolierot liikkumisessa ovat hyvinvointialueella suuret. 8.-luokkalaisista tytöistä 53 prosentilla oli heikko fyysinen toimintakyky vuonna 2024. (Move!-mittaus) Pojilla vastaava osuus oli 39 prosenttia. 69 prosenttia esikouluikäisistä tytöistä liikkui vauhdikkaasti yli tunnin päivässä vuonna 2024. Pojilla vastaava osuus oli 77 prosenttia. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella tilanne on koko maata heikompi. (FinLapset)

Nostoja lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja terveydestä - terveys 2

Terveys

Haasteet jatkuu:

- Noin puolet esikouluikäisten vanhemmista kertoi, että heillä on ollut vaikeuksia huolehtia itsestään mielialaoireiden takia (FinLapset 2024).

Vahvuudet: Kolmannen sektorin palvelut ovat toimineet hyvin ja tarjonneet erilaisia avun ja tuen muotoja. Neuvolan resurssit ja vakanssien täyttöasteet ovat hyvät, ja rekrytoinnit ovat vetovoimaisia. Hampaiden harjauksessa kahdesti päivässä tapahtui muutosta parempaan.

- Neuvolapalvelujen palvelukyky on pysynyt hyvällä tasolla. Terveystieteiden kysymyksille ei ollut jonoa. Käynnit toteutuivat tarpeeseen perustuvassa aikaikkunassa ja puhelinpalvelun takaisinsoitot hoidettiin saman päivän aikana. Neuvoloissa vastattiin lääkäripalvelujen osalta lakisääteisiin tehtäviin, eikä lääkärikäynneille ollut jonoa. (3. osavuosisikatsaus)

Nostoja lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja terveydestä - aineellinen elintaso ja koulutus

Aineellinen elintaso

Haasteet: Lapsiperheiden aineellinen elintaso on VAKEssa alhaisempi kuin koko maassa keskimäärin. Esikouluikäisten lasten yhden vanhemman perheistä suurin osa kokee taloudellisen tilanteensa kohtalaiseksi tai sitä heikommaksi.

- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saavien lapsiperheiden osuus on suuri verrattuna muuhun maahan (vuonna 2023 VAKE viisi prosenttia ja koko maa kolme prosenttia). (Sotkanet) Lapsiperheköyhyys vaikuttaa laajasti hyvinvointiin ja terveyteen.
- Esikouluikäisten lasten yhden vanhemman perheistä 72 prosenttia koki taloudellisen tilanteensa kohtalaiseksi tai heikoksi vuonna 2024. Yhden vanhemman perheiden osalta kyselyssä nousi esiin toimeentulon haasteiden lisäksi myös muun muassa heikompi osallisuuden kokemus ja enemmän uupumusoireita. (FinLapset)

Vahvuudet: Hyvinvointialueen avoimissa kohtaamispaikoissa sekä kolmannen sektorin toimijoilla ja muilla sidosryhmillä on tarjolla aineellista apua esimerkiksi vaatekierrätys ja ruoka-apu sekä harrastustuki.

Koulutus

Haasteet: Lasten ja nuorten kokemus opiskeluhuollosta sekä opiskeluhuoltopalveluihin pääsystä on heikentynyt.

- Lasten ja nuorten kokemus pääsystä ammattilaisen vastaanotolle on heikentynyt lääkärien, psykologien ja kuraattorien osalta. Esimerkiksi vuonna 2023 noin puolet 8.- ja 9.-luokkalaisista koki helpoksi päästä kuraattorin vastaanotolle (vuonna 2022 vastaava osuus 65 prosenttia). (Kouluterveyskysely)

Vahvuudet: Opiskeluhuollon vakanssien täyttöasteet ovat hyvällä tasolla ja palveluun pääsy toteutuu pääosin lakisääteisessä ajassa.

Esimerkiksi opiskeluhuollon kuraattorille pääsi perusopetuksessa tarvittaessa 7 päivässä 94 prosenttia ja toisella asteella 98 %. (3. osavuosikatsaus) Moni lapsista ja nuorista kokee, että koulussa on aikuinen, jolle voi kertoa asioistaan tai huolistaan.

(Kouluterveyskysely)

Nostoja lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja terveydestä - ympäristö ja asuminen sekä henkilökohtainen toiminta ja työ

Ympäristö ja asuminen

Haasteet: Ahtaasti asuvia lapsiasuntokuntia on alueella paljon.

- Ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien määrä on VAKEssa koko maata selvästi korkeampi (vuonna 2023 VAKE 32 prosenttia ja koko maa 28 prosenttia). (Sotkanet)

Vahvuudet: Julkinen liikenne on alueella toimiva ja hyvä. Lapsille, nuorille ja perheille on myös tarjolla julkisia kokoontumistiloja.

Henkilökohtainen toiminta ja työ

Haasteet: Alle 25-vuotiaiden nuorten työttömyys kasvoi. Syrjäytymisriskissä olevien nuorten osuus on Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella koko maata suurempi.

- Alle 25-vuotiaiden nuorten työttömyys on kasvanut (esimerkiksi joulukuussa vuonna 2024 noin 2 177 alle 25-vuotiasta työtöntä ja joulukuussa 2023 yhteensä 1 905 työtöntä). (ELY-keskus)
- Syrjäytymisriskissä olevien 18–24-vuotiaiden osuus kääntyi jälleen nousuun ja osuus on VAKEssa koko maan tasolla edelleen korkea (vuonna 2023 VAKE 19 prosenttia ja koko maa 17 prosenttia). (Sotkanet)

Vahvuudet: Syrjäytymisriskissä olevien nuorten tukemiseksi on käynnistymässä Vantaan kaupungin toimesta NEET-toimenpideohjelma ja -verkosto.

Nostoja lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja terveydestä - lastensuojelu ja palvelujen saatavuudesta

Lastensuojelu

Haasteet: Lastensuojelun tarve on alueilla suurta.

- 0–17-vuotiaiden lastensuojeluilmoitusten määrä (vuonna 2023 noin 16 400 ja vuonna 2022 noin 14 600) kasvoi edelleen. (Sotkanet)
- Lastensuojelun asiakkaiden määrä laski hieman, mutta edelleen 1 874 lasta oli lastensuojelun tuen tarpeessa (vuoden 2024 lopun tilanne). Kiireellisiä sijoituksia tehtiin vuoden 2024 aikana 300 ja 138 päätöstä huostaanotosta. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialue)

Vahvuudet: VAKEn omat lastensuojelun palvelut ovat laadukkaita.

- Tehostettu perhetyö ja perhekuntoutus saavat myönteistä palautetta sekä sosiaalityöntekijöiltä että asiakkailta. Yhteistyötä lapsen ja perheiden asioissa on parannettu sosiaalityön ja palveluiden välillä. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialue)

Palvelujen saatavuus

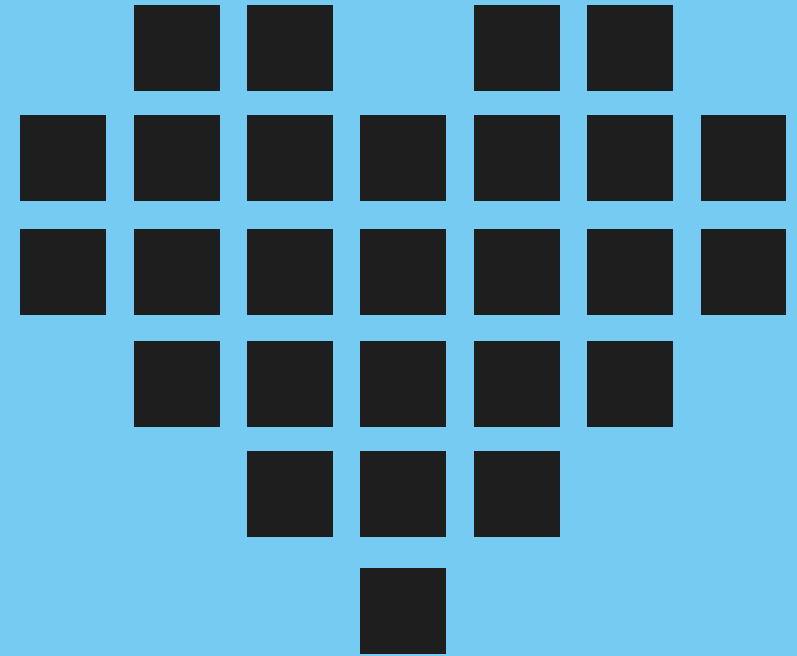
Haasteet: Nuorten mielenterveyshäiriöiden hoidon saatavuus ei ole kysynnän tasolla huomioiden myös erikoissairaanhoidon pääsyn.

- Lasten ja nuorten psyykkisen hyvinvoinnin yksikön potilasohjaus on tasaantunut suhteessa alkuvuoteen, jolloin uusien potilaiden määrä oli suuri. Erityisesti 12–18-vuotiaita nuoria on ohjautunut yksikköön paljon ja heitä hoidetaan joustavasti lasten ja nuorten tiimien yhteistyönä. Hoitotakuu (kolme kuukautta) on toteutunut ensimmäisen vuosipuoliskon aikana, mutta kevään vilkkaan potilasohjauksen ja kesän lomakauden vuoksi nuorten tiimin osalta odotusaika on syksyllä kasvanut noin neljän kuukauden mittaiseksi. Lasten tiimin osalta päästään kolmen kuukauden hoitotakuuun. (3. osavuosikatsaus)

Vahvuudet: Varhaisempiin lapsiperhepalveluihin pääsy on ollut sujuvaa. Perheille on hyvinvointialueen palveluissa paremmin tarjolla vapaaehtoisia tukiperheitä sekä vapaaehtoisia tukihenkilöitä.

Työikäiset

Nostoja työikäisten hyvinvoinnista ja terveydestä

TURVALLISUUDEN TUNNE

Haasteet: Asukkaiden turvallisuuden tunne on heikentynyt.

Vahvuudet: Ehkäisevän päihdetyön ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön koordinaativastuu, rakenteet ja työntekijäresurssit on nimetty.

HENKILÖKOHTAINEN TOIMINTA JA TYÖ

Haasteet: Työttömien ja pitkäaikaistyöttömien määrä on kasvanut.

Vahvuudet: Työttömien terveystarkastusten määrää on saatu lisättyä huomattavasti. Esteettömiä työmahdollisuuksia on edistetty tarjoamalla yksilöllistä työhönvalmennusta ja tukemalla työnantajia yhdenvertaisten rekrytointikäytäntöjen omaksumisessa.

YMPÄRISTÖ JA ASUMINEN

Haasteet: Ennaltaehkäisevän tuen lisääntymisestä huolimatta osalla asiakkaista asumisen ongelmat ovat lisääntyneet. Vireille tulleiden häätöjen määrä (noin 1 200) pysyi lähes samana vuosina 2023 ja 2024.

Vahvuudet: Pitkäaikaisasunnottomien ja yksin-asuvien asunnottomien määrä kääntyi laskuun. Sosiaalityössä tuetaan asiakkaita vuokravelkatilanteissa ja pyritään estämään häätöjä.

SOSIAALISET YHTEYDET JA SUHTEET

Haasteet: Yli kymmenesosa työikäisistä tuntee itsensä yksinäiseksi.

Vahvuudet: Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus on kuitenkin hieman laskenut.

ÄÄNI KUULUVILLE YHTEISKUNNASSA

Haasteet: Hyvinvointialuevaalien äänestysprosentti on maan alhaisin. Noin kymmenesosa työikäisistä kokee erittäin heikkoa osallisuutta.

Vahvuudet: Asukkailla on mahdollisuus antaa palautetta ja osallistua palvelujen kehittämiseen toimialojen osallisuussuunnitelmien mukaisesti.

AINEELLINEN ELINTASO

Haasteet: Toimeentulon haasteet kasvoivat merkittävästi. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 25-64-vuotiaiden määrä oli alueella vuonna 2023 selvästi korkeampi kuin koko maassa.

Vahvuudet: Hyvinvointialueella asuville asukkaille on käynnistynyt Tikkurilan sosiaaliasemalla VAKEn, talous- ja velkaneuvonnan ja ulosottolaitoksen yhteinen talousneuvola, josta asiakkaat saavat neuvoja kaikkeen talouteen liittyvään.

PALVELUJEN SAATAVUUS

Haasteet: Digitaaliset palvelut ovat pirstaleisia ja niitä on osin vaikea löytää.

Vahvuudet: Digitaalisten palveluiden käyttö on kasvanut. Sähköiseen asiointiin liittyvät huolet ovat vähentyneet.

KOULUTUS

Haasteet: Hieman alle kolmasosa hyvinvointialueen 15 vuotta täyttäneestä väestöstä on ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa.

Vahvuudet: Opiskeluhuollon resurssit toisella asteella ovat (lääkäripalvelua lukuun ottamatta) tällä hetkellä melko hyvällä tasolla ja vakanssit ovat lähtökohtaisesti täynnä.

TERVEYS

Haasteet: Erityisesti naisten elintapoihin ja psyykkiseen hyvinvointiin liittyvät haasteet ovat kasvaneet.

Vahvuudet: Elintavat ja mielen hyvinvointi muuttuivat hieman positiivisempaan suuntaan miesten osalta. Matalan kynnyksen päihde- ja mielenterveyspalveluja on kehitetty aktiivisesti osana terveyspalveluiden päihde- ja mielenterveyspalveluiden rakenneuudistusta.

Nostoja työikäisten hyvinvoinnista ja terveydestä – turvallisuuden tunne ja ääni kuuluville yhteiskunnassa

Turvallisuuden tunne

Haasteet: Aukkaiden turvallisuuden tunne on heikentynyt.

- Fyysistä tai henkistä väkivaltaa koki vuonna 2022 noin kahdeksan prosenttia 20–64-vuotiaista. Luku oli naisilla hieman miehiä korkeampi. (TerveSuomi-tutkimus)
- Päivittäisen elämänsä turvattomaksi kokeneiden osuus nousi miehillä, mutta laski naisilla. Miehistä noin seitsemän prosenttia ja naisista noin kolme prosenttia koki elämänsä turvattomaksi vuonna 2022. (TerveSuomi-tutkimus)
- Poliisin häiriöindeksi oli Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella selvästi koko maata korkeampi. Vuonna 2024 häiriöindeksi oli Vantaalla 343,6 ja Keravalla 165,9. Koko maan indeksiluku oli 133,9. (Poliisi)
- Päihdetilannekyselyn (2024) mukaan 52 % aikuisista ja 28 % nuorista oli pelännyt julkisella paikalla päihtynyttä henkilöä.

Vahvuudet: Ehkäisevän päihdetyön ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön koordinaatiovastuut, rakenteet ja työntekijäresurssit on nimetty.

Ääni kuuluville yhteiskunnassa

Haasteet: Hyvinvointialuevaalien äänestysprosentti on maan alhaisin. Noin kymmenesosa työikäisistä kokee erittäin heikkoa osallisuutta.

- Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen äänestysprosentti aluevaaleissa oli selvästi koko maata alhaisempi (vuonna 2022 VAKE noin 39 prosenttia, koko maa 48 prosenttia). (Sotkanet)
- Miehet kokivat hieman naisia enemmän erittäin heikkoa osallisuutta (miehet vuonna 2022 noin 13 prosenttia, naiset noin yhdeksän prosenttia). (TerveSuomi-tutkimus)

Vahvuudet: Aukkailla on mahdollisuus antaa palautetta ja osallistua palvelujen kehittämiseen osallisuussuunnitelmien mukaisesti esimerkiksi antamalla palautetta QPro-asiakaspalautejärjestelmän kautta tai osallistumalla asiakasraatiin.

Nostoja työikäisten hyvinvoinnista ja terveydestä - terveys

Terveys

Haasteet: Erityisesti naisten elintapoihin ja psyykkiseen hyvinvointiin liittyvät haasteet ovat kasvaneet.

- Terveystensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi kokevien osuus laski miehillä hieman. Vuonna 2022 hieman alle kolmasosa koki terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi. Naisilla sen sijaan tilanne heikkeni hieman (vuonna 2022 osuus noin 37 prosenttia ja vuonna 2020 noin 35 prosenttia). Liian vähän liikkuvien osuus laski hieman. 20–64-vuotiaista kuitenkin 60 prosenttia liikkui liian vähän. (TerveSuomi-tutkimus)
- Myös psyykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuus vähentyi miesten osalta (vuonna 2022 osuus noin 17 prosenttia ja vuonna 2020 noin 29 prosenttia). Naisilla sen sijaan osuus hieman kasvoi (vuonna 2022 noin 17 prosenttia ja vuonna 2020 noin 20 prosenttia). (TerveSuomi-tutkimus)

Vahvuudet: Elintavat ja mielen hyvinvointi ovat muuttuneet hieman positiivisempaan suuntaan miesten osalta. Matalan kynnyksen päihde- ja mielenterveyspalveluja on kehitetty aktiivisesti osana terveysterveysten päihde- ja mielenterveyspalveluiden rakenneuudistusta.

- Päivittäin tupakoivien osuus laski merkittävästi noin viidesosasta kymmenesosaan vuosina 2020-2022. (TerveSuomi-tutkimus)

Nostoja työikäisten hyvinvoinnista ja terveydestä – sosiaaliset yhteydet ja suhteet sekä aineellinen elintaso

Sosiaaliset yhteydet ja suhteet

Haasteet: Yli kymmenesosa työikäisistä tuntee itsensä yksinäiseksi.

- Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus laski hieman (vuonna 2022 noin 12 prosenttia ja vuonna 2020 noin 15 prosenttia).

Vahvuudet: Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus on kuitenkin hieman laskenut.

Aineellinen elintaso

Haasteet: Toimeentulon haasteet kasvoivat merkittävästi. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 25-64-vuotiaiden määrä oli alueella vuonna 2023 selvästi korkeampi kuin koko maassa.

- Ehkäisevää toimeentulotukea hakeneiden kotitalouksien määrä kasvoi merkittävästi. Vuonna 2021 ehkäisevää toimeentulotukea sai noin 1 600 kotitaloutta ja vuonna 2023 yhteensä 2 700 kotitaloutta. (Sotkanet)
- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 25–64-vuotiaiden määrä oli vuonna 2023 selvästi korkeampi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella kuin koko maassa keskimäärin (VAKE noin neljä prosenttia ja koko maa noin kaksi prosenttia). (Sotkanet)
- 20–74 vuotiaista maahanmuuttajista noin 40 prosenttia joutui tinkimään elintasostaan, kuten ruoasta, lääkkeistä ja lääkärikäynneistä vuonna 2022. (MoniSuomi-tutkimus)

Vahvuudet: Hyvinvointialueella asuville asukkaille on käynnistynyt Tikkurilan sosiaaliasemalla VAKEn, talous- ja velkaneuvonnan ja ulosottolaitoksen yhteinen talousneuvola, josta asiakkaat saavat neuvoja kaikkeen talouteen liittyvään, kuten eri tukiin, velkajärjestelyihin ja arjen talousasioihin (3. osavuosikatsaus)

Nostoja työikäisten hyvinvoinnista ja terveydestä – koulutus sekä ympäristö ja asuminen

Koulutus

Haasteet: Hieman alle kolmasosa hyvinvointialueen 15 vuotta täyttäneestä väestöstä on ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa.

- Ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien osuus 15 vuotta täyttäneestä väestöstä oli vuonna 2023 Vantaalla 31 prosenttia ja Keravalla 29 prosenttia. Vantaan ja Keravan tilanne on heikompi koko maahan verrattuna (25 prosenttia). (Tilastokeskus)

Vahvuudet: Opiskeluhuollon resurssit toisella asteella ovat (lääkäripalvelua lukuun ottamatta) tällä hetkellä melko hyvällä tasolla ja vakanssit ovat lähtökohtaisesti täynnä.

Ympäristö ja asuminen

Haasteet: Ennaltaehkäisevän tuen lisääntymisestä huolimatta osalla asiakkaista asumisen ongelmat ovat lisääntyneet. Vireille tulleiden häätöjen määrä (noin 1 200) pysyi lähes samana vuosina 2023 ja 2024.

- Ennaltaehkäisevän tuen lisääntymisestä huolimatta osalla asiakkaista asumisen ongelmat ovat lisääntyneet. (3. osavuosikatsaus)
- Vuonna 2024 pitkäaikaisasunnottomia oli 41 ja vuonna 2023 yhteensä 64. (Sotkanet) Vireille tulleiden häätöjen määrä pysyi lähes samana vuosina 2023 ja 2024. Vireille tulleiden häätöjen määrä oli noin 1 200. (Ulosottolaitos) Toimitettujen häätöjen määrä nousi (vuonna 2024 noin 640 ja vuonna 2023 noin 580 toimitettua hätötä).

Vahvuudet: Sosiaalityössä tuetaan asiakkaita vuokravelkatilanteissa ja pyritään estämään häätöjä, muun muassa lyhytaikaisella vuokravelkaneuvonnalla, asumisneuvonnalla, jälkihuollon tuella (pitkäaikaisesti), omatyöntekijän suhdeperusteisella työskentelyllä ja sosiaalisella kuntoutuksella. (3. osavuosikatsaus)

Nostoja työikäisten hyvinvoinnista ja terveydestä – henkilökohtainen toiminta ja työ sekä palvelujen saatavuus

Henkilökohtainen toiminta ja työ

Haasteet: Työttömien ja pitkäaikaistyöttömien määrä on kasvanut.

- Työttömien työnhakijoiden määrä oli vuonna 2024 joulukuussa yhteensä 20 172 ja joulukuussa 2023 yhteensä 18 127. Yli 50-vuotiaiden työttömyys kasvoi joulukuun 2024 yhteensä 5 961 työttömästä joulukuun 2023 yhteensä 5 407 työttömään. Samoin nousi pitkäaikaistyöttömien määrä (7 411 joulukuussa 2024 ja 5 747 joulukuussa 2023). (ELY-keskus)

Vahvuudet: Työttömien terveystarkastusten määrää on saatu lisättyä huomattavasti. Esteettämiä työmahdollisuuksia on edistetty tarjoamalla yksilöllistä työhönvalmennusta ja tukemalla työnantajia yhdenvertaisten rekrytointikäytäntöjen omaksumisessa.

Palvelujen saatavuus

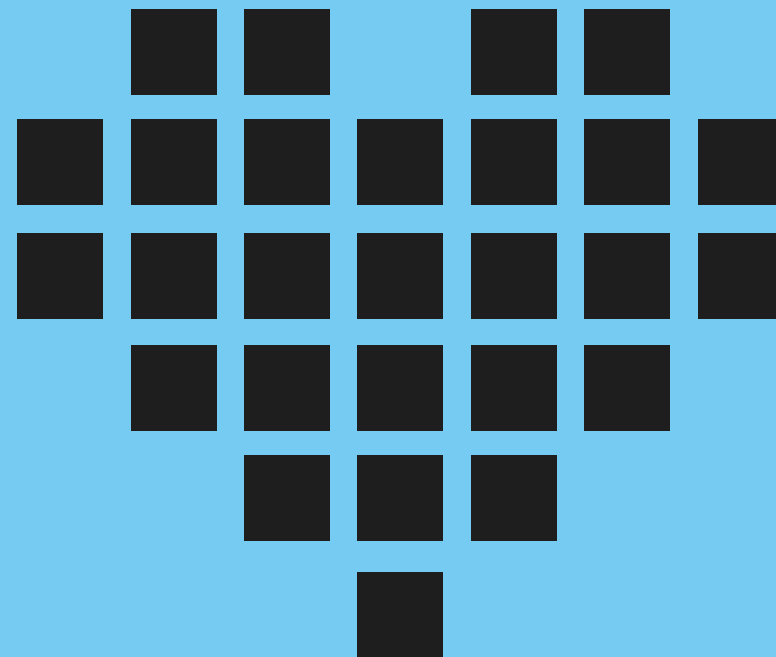
Haasteet: Digitaaliset palvelut ovat pirstaleisia ja niitä on osin vaikea löytää.

- 72 prosenttia työikäisistä 20 – 64-vuotiaista koki esteitä tai huolia sähköisten palvelujen käytössä vuonna 2022. Osuus laski jonkin verran vuodesta 2020 (79 prosenttia).

Vahvuudet: Digitaalisten palveluiden käyttö on kasvanut. Sähköiseen asiointiin liittyvät huolet ovat vähentyneet.

Ikääntyneet

Nostoja ikääntyneiden hyvinvoinnista ja terveydestä

TURVALLISUUDEN TUNNE

Haasteet: Päivittäin elämänsä turvattomaksi kokeneiden osuus on kasvanut. Turvattomuuden tunne kasvoi erityisesti 75 vuotta täyttäneillä.
Vahvuudet: Elämäkokemus ja tunne pärjäämisestä voivat vahvistaa turvallisuudentunnetta.

HENKILÖKOHTAINEN TOIMINTA JA TYÖ

Haasteet: Aukkaat jäävät vaille tarvitsemaansa apua saavutettavuudesta johtuvien haasteiden takia. Haasteet korostuvat etenkin naisten kohdalla.
Vahvuudet: Ikäihmiset ovat aiempaa paremmassa kunnossa ja asuvat enenevässä määrin omassa kodissa.

YMPÄRISTÖ JA ASUMINEN

Haasteet: Kaatumisten määrät ovat lisääntyneet.
Vahvuudet: Ikinä-mallin mukainen kaatumisvaaran arviointi on otettu käyttöön hyvinvointialueen palvelujen (mukaan lukien ostopalvelut) piirissä oleville asiakkaille. Palvelujen saavutettavuutta ja esteettömyyttä on kehitetty eri tavoin.

SOSIAALISET YHTEYDET JA SUHTEET

Haasteet: Ikääntyneiden, erityisesti yli 75-vuotiaiden miesten yksinäisyys on kasvanut.
Vahvuudet: 75-vuotiailla naisilla yksinäiseksi itsensä tuntevien osuus on puolestaan vähentynyt. Vanhuspalveluissa on käynnistynyt kotihoidon vertaiskehittämisen pilotti. Hyvinvointitarjotin toimii tukena asiakkaiden ohjaamisessa hyvinvointia tukevien palvelujen pariin.

ÄÄNI KUULUVILLE YHTEISKUNNASSA

Haasteet: Yli 75-vuotiaiden miesten kokemus osallisuudesta on heikompi kuin 65 vuotta täyttäneillä miehillä ja vastaavan ikäisillä naisilla. Digisyrjäytyminen haastaa myös osallisuutta ja osallistumista.
Vahvuudet: Säännölliset arvioinnit ja palautekanavat auttavat tunnistamaan toimintakyvyn heikkenemistä ajoissa ja keräämään palautetta palvelujen parantamiseksi.

AINEELLINEN ELINTASO

Haasteet: Rahanpuutteen takia joudutaan tinkimään ruuasta, lääkkeistä ja lääkärikäynneistä kasvavassa määrin. Tilanne korostuu etenkin naisten kohdalla.
Vahvuudet: Gerontologista sosiaalityötä sekä etsivää ja löytävää vanhustyötä on kehitetty ikääntyneiden tukemiseksi.

PALVELUJEN SAATAVUUS

Haasteet: Huoli-ilmoitusten määrä on kasvanut. Digitukea ei tarjota riittävästi, eikä se saavuta kaikkia sitä tarvitsevia.
Vahvuudet: Huoli-ilmoitusten tekemisen viestintään on panostettu ja siinä onnistuttu. Resurssia ilmoitusten käsittelyyn on vahvistettu ja kiireellisten tarpeiden tunnistamiseen on panostettu. Sähköinen asiointi sote-ammattilaisten kanssa on yleistymässä. Palvelut sijaitsevat lähellä asukkaita.

KOULUTUS

Haasteet: Yli 55-vuotiaiden jatkuvan ja elinikäisen oppimisen tutkiminen ja kehittäminen on jäänyt katvealueelle.
Vahvuudet: Hyvinvointialue ja eläkeläisjärjestöt tekevät tiivistä yhteistyötä (esimerkiksi asiantuntijaluennot). Eri toimijoiden, kuten kaupunkien ja järjestöjen kanssa järjestetty liikunta-, kulttuuri- ja muu yhteisöllinen toiminta sekä digituki tarjoavat mahdollisuuksia kohtaamiseen ja oppimiseen.

TERVEYS

Haasteet: Liikkumiseen liittyvät haasteet ovat kasvaneet. Lonkkamurtumien määrässä on tapahtunut pientä kasvua. Lonkkamurtumat ovat yleisempiä naisilla. Kokemus omasta elämänlaadusta on heikentynyt erityisesti 65-vuotiailla naisilla. Alkoholista liikaa käyttävien miesten osuus on edelleen suuri.
Vahvuudet: Alkoholista liikaa käyttävien osuus on lievässä laskusuunnassa. 75 vuotta täyttäneillä naisilla on tapahtunut pientä positiivista muutosta elämänlaadun kokemuksessa.

Nostoja ikääntyneiden hyvinvoinnista ja terveydestä – turvallisuuden tunne ja ääni kuuluville yhteiskunnassa

Turvallisuuden tunne

Haasteet: Päivittäin elämänsä turvattomaksi kokeneiden osuus kasvanut. Turvattomuuden tunne kasvoi erityisesti 75 vuotta täyttäneillä.

- 75 vuotta täyttäneistä kuusi prosenttia koki elämänsä turvattomaksi vuonna 2022 (vuonna 2020 noin neljä prosenttia). 65 vuotta täyttäneistä puolestaan neljä prosenttia koki elämänsä turvattomaksi (vuonna 2020 vastaava luku kaksi prosenttia). (TerveSuomi-tutkimus)

Vahvuudet: Elämänkokemus ja tunne pärjäämisestä voivat vahvistaa turvallisuudentunnetta.

Ääni kuuluville yhteiskunnassa

Haasteet: Yli 75-vuotiaiden miesten kokemus osallisuudesta on heikompi kuin 65 vuotta täyttäneillä miehillä ja vastaavan ikäisillä naisilla. Digisyrjäytyminen haastaa myös osallisuutta ja osallistumista.

- Osallisuuden kokemus heikkenee iän myötä. Yli 75-vuotiaista miehistä joka kymmenes koki erittäin heikkoa osallisuutta. Naisilla vastaava osuus oli kahdeksan prosenttia. (TerveSuomi-tutkimus)

Vahvuudet: Säännölliset arvioinnit ja palautekanavat auttavat tunnistamaan toimintakyvyn heikkenemistä ajoissa ja keräämään palautetta palvelujen parantamiseksi.

Nostoja ikääntyneiden hyvinvoinnista ja terveydestä - terveys

Terveys

Haasteet: Liikkumiseen liittyvät haasteet ovat kasvaneet. Lonkkamurtumien määrässä on tapahtunut pientä kasvua. Lonkkamurtumat ovat yleisempiä naisilla. Kokemus omasta elämänlaadusta on heikentynyt erityisesti 65-vuotiailla naisilla. Alkoholia liikaa käyttävien miesten osuus on edelleen suuri.

- Alkoholia liikaa käyttävien miesten osuus on suuri, vaikka prosenttiosuus olikin laskusuunnassa (vuonna 2022 yhteensä 48 prosenttia ja vuonna 2020 yhteensä 54 prosenttia). (TerveSuomi-tutkimus)
- 75 vuotta täyttäneillä naisilla oli havaittavissa pientä positiivista muutosta elämänlaadun kokemuksessa, mutta toisaalta 65 vuotta täyttäneiden naisten kohdalla elämänlaadun kokemuksessa oli selvää laskua (vuonna 2022 elämänlaatunsa koki hyväksi 52 prosenttia ja vuonna 2020 yhteensä 61 prosenttia). Myös 65 ja 75 vuotta täyttäneillä miehillä elämänlaadun kokemus on heikentynyt. (TerveSuomi-tutkimus)
- 500 metrin matkan liikkumisessa on haasteita etenkin 75 täyttäneillä. Vuonna 2022 heistä neljäs osa koki matkan kävelemisessä suuria vaikeuksia. Terveysliikuntasuosituksen mukaan liian vähän liikkuvien osuus on kasvanut. Vuonna 2022 yhteensä 72 prosenttia 75 vuotta täyttäneistä ja 65 prosenttia 65 vuotta täyttäneistä liikkui liian vähän. (TerveSuomi-tutkimus)
- Lonkkamurtumat ovat yleisempiä naisilla. Lonkkamurtuman vuoksi sairaalassa hoidettujen naisten osuus oli 0,8 prosenttia vuonna 2023. Miesten vastaava osuus oli 0,5 prosenttia. Osuus on kasvanut hieman vuosien 2022 ja 2023 aikana.

Vahvuudet: Alkoholia liikaa käyttäneiden osuus on lievässä laskusuunnassa. 75 vuotta täyttäneillä naisilla on tapahtunut pientä positiivista muutosta elämänlaadun kokemuksessa.

Nostoja ikääntyneiden hyvinvoinnista ja terveydestä – sosiaaliset yhteydet ja suhteet sekä aineellinen elintaso

Sosiaaliset yhteydet ja suhteet

Haasteet: Ikääntyneiden, erityisesti yli 75-vuotiaiden miesten yksinäisyys on kasvanut.

- Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus kasvoi 75 vuotta täyttäneillä ja laski 65 vuotta täyttäneillä miehillä vuonna 2022. Yksinäiseksi itsensä tunsu 12 prosenttia 75 vuotta täyttäneistä miehistä (vuonna 2020 noin kahdeksan prosenttia) ja kahdeksan prosenttia 65 vuotta täyttäneistä (vuonna 2020 noin yhdeksän prosenttia). Naisten osalta tilanne oli puolestaan päinvastainen. 75 vuotta täyttäneiden naisten yksinäisyyden tunne väheni 16 prosentista 14 prosenttiin ja 65 vuotta täyttäneiden kasvoi yhdeksästä prosentista 10 prosenttiin. (TerveSuomi-tutkimus)

Vahvuudet: 75-vuotiailla naisilla yksinäiseksi itsensä tuntevien osuus on puolestaan vähentynyt. Vanhuspalveluissa on käynnistynyt kotihoidon yksinäisyyden ehkäisyn pilotti. Hyvinvointitarjotin toimii tukena asiakkaiden ohjaamisessa hyvinvointia tukevien palvelujen pariin.

Aineellinen elintaso

Haasteet: Rahanpuutteen takia joudutaan tinkimään ruuasta, lääkkeistä ja lääkärikäynneistä kasvavassa määrin. Tilanne korostuu etenkin naisten kohdalla.

- Rahanpuutteen takia ruuasta, lääkkeistä ja lääkärikäynneistä joutui tinkimään erityisesti 65 vuotta täyttäneet naiset (vuonna 2022 tinkimään joutui noin 15 prosenttia ja vuonna 2020 kymmenesosa). (TerveSuomi-tutkimus)

Vahvuudet: Gerontologista sosiaalityötä sekä etsivää ja löytävää vanhustyötä on kehitetty ikääntyneiden tukemiseksi.

Nostoja ikääntyneiden hyvinvoinnista ja terveydestä – koulutus sekä ympäristö ja asuminen

Koulutus

Haasteet: Yli 55-vuotiaiden jatkuvan ja elinikäisen oppimisen tutkiminen ja kehittäminen on jäänyt katvealueelle.

- Yli 55-vuotiaiden jatkuvan ja elinikäisen oppimisen tutkiminen ja kehittäminen on jäänyt katvealueelle. Oppiminen tukee ikääntyvien fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia, vahvistaa sosiaalisia verkostoja, tuo kokonaisvaltaisesti tasapainoa arkeen sekä auttaa refleктоimaan elettyä elämää ja ymmärtämään nykyisyyttä. Oppiminen tuo mukanaan merkityksellisyyttä, joka on muutakin kuin uudet tiedot ja taidot. (Makkonen, Myller & Airaksinen 2024.)

Vahvuudet: Hyvinvointialue ja eläkeläisjärjestöt tekevät tiivistä yhteistyötä (esimerkiksi asiantuntijaluennot). Eri toimijoiden, kuten kaupunkien ja järjestöjen kanssa järjestetty liikunta-, kulttuuri- ja muu yhteisöllinen toiminta sekä digituki tarjoavat mahdollisuuksia kohtaamiseen ja oppimiseen.

Ympäristö ja asuminen

Haasteet: Kaatumisten määrät ovat lisääntyneet.

- Kaatumisten aiheuttamat hoitajaksoet lisääntyivät 65 vuotta täyttäneillä merkittävästi (vuonna 2022 yhteensä 382,1 hoitajaksoa ja vuonna 2021 yhteensä 274,2 hoitajaksoa / 10 000 vastaavan ikäistä). (Sotkanet)
- Lähes kolmasosa yhteisöllisen asumisen asiakkaista oli kaatunut 90 vuorokauden aikana (1/2024). (RAI-tietokanta)

Vahvuudet: Ikinä-mallin mukainen kaatumisvaaran arviointi on otettu käyttöön hyvinvointialueen palvelujen (mukaan lukien ostopalvelut) piirissä oleville asiakkaille. Palvelujen saavutettavuutta ja esteettömyyttä on kehitetty eri tavoin.

Nostoja ikääntyneiden hyvinvoinnista ja terveydestä – henkilökohtainen toiminta ja työ sekä palvelujen saatavuus

Henkilökohtainen toiminta ja työ

Haasteet: Aukkaat jäävät vaille tarvitsemaansa apua saavutettavuudesta johtuvien haasteiden takia. Haasteet korostuvat etenkin naisten kohdalla.

- 75 vuotta täyttäneiden apua riittämättömästi saaneiden osuus on kasvanut. Vuonna 2022 ikäluokasta 14 prosenttia koki saaneensa apua riittämättömästi, kun vuonna 2020 vastaava luku oli 11 prosenttia. (TerveSuomi-tutkimus)

Vahvuudet: Ikäihmiset ovat aiempaa paremmassa kunnossa ja asuvat enenevässä määrin omassa kodissa.

Palvelujen saatavuus

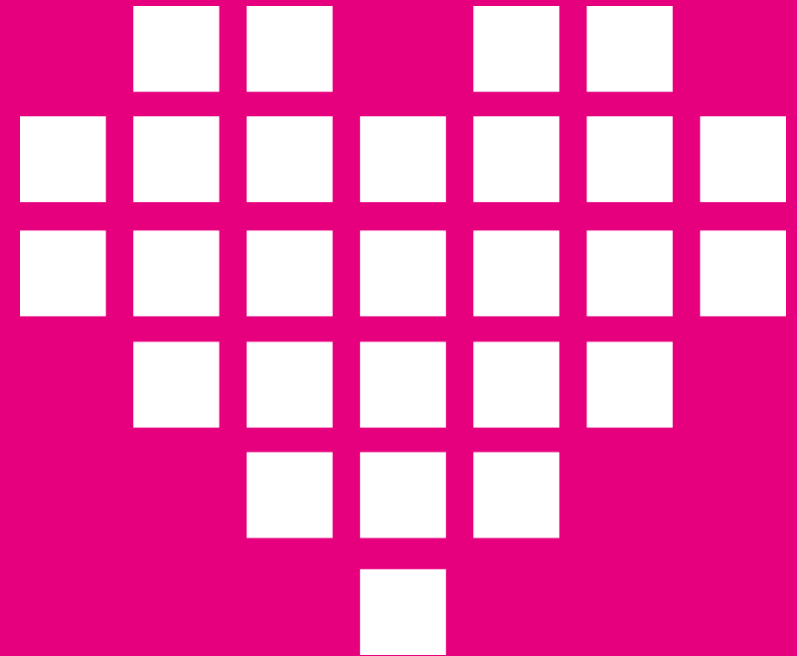
Haasteet: Huoli-ilmoitusten määrä on kasvanut. Digitukea ei tarjota riittävästi, eikä se saavuta kaikkia sitä tarvitsevia.

- Huoli-ilmoitusten määrä on kasvanut. Tämä edellyttää ilmoitusten parempaa analysointia ja toimenpiteitä. Huoli-ilmoituksia saapui monikanavaisesti Seniorineuvontaan noin 400-600 kappaletta kuukaudessa. (3. osavuosisikatsaus)
- 65 vuotta täyttäneistä noin joka neljäs oli asioinut digitaalisesti sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisen kanssa vuonna 2022. Vastaava osuus 75 vuotta täyttäneillä oli lähes viidesosa. Noin 90 prosenttia 65 ja 75 vuotta täyttäneistä oli kokenut samana vuonna esteitä tai huolia sähköisten palvelujen käytössä. (TerveSuomi-tutkimus)

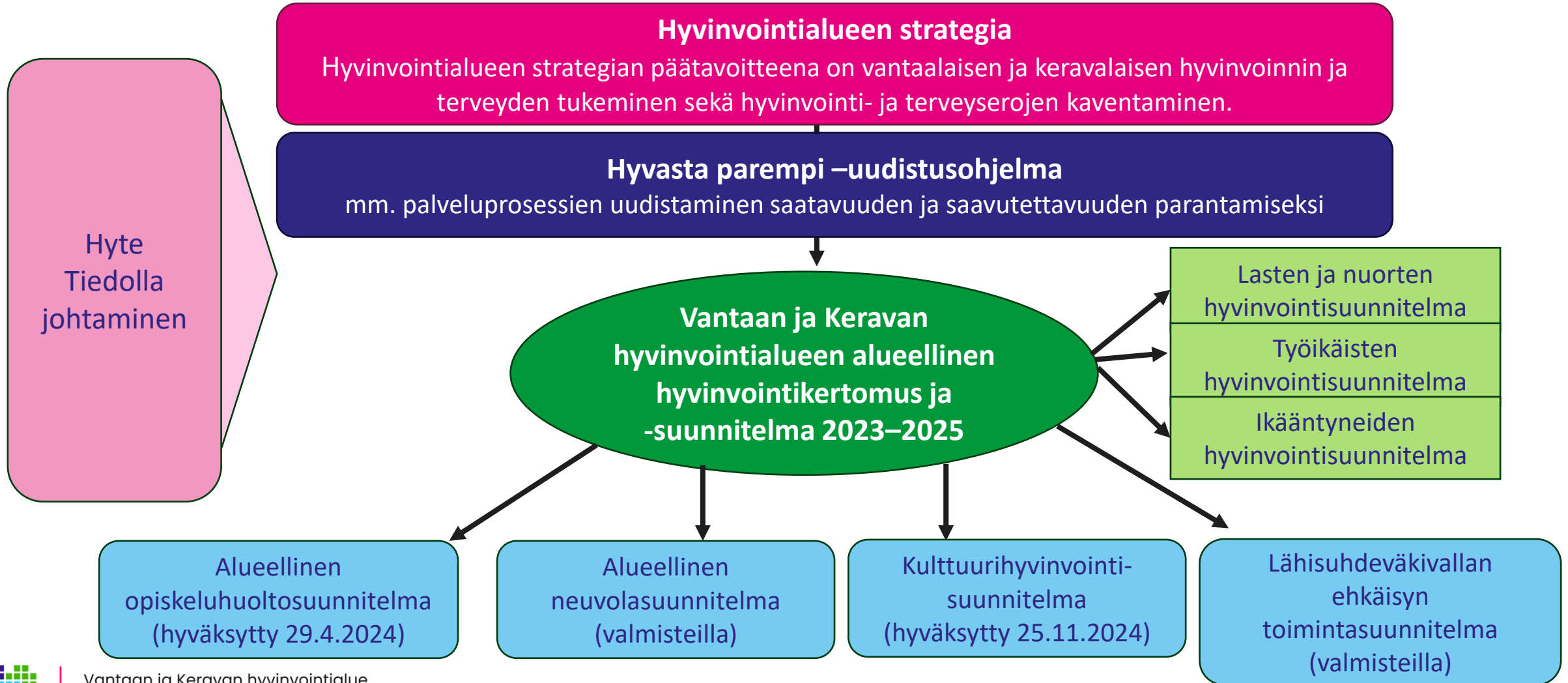
Vahvuudet: Huoli-ilmoitusten tekemisen viestintään on panostettu ja siinä onnistuttu. Resurssia ilmoitusten käsittelyyn on vahvistettu ja kiireellisten tarpeiden tunnistamiseen on panostettu. Sähköinen asiointi sote-ammattilaisten kanssa on yleistymässä (esimerkiksi Klikkaa oire, etähoito, Klinik, Maisa ja Seniorineuvonta). Palvelut sijaitsevat lähellä asukkaita.

2. Alueellisen hyvinvointisuunnitelman toteutuminen vuonna 2024

Hyvinvointisuunnitelma ja sen alaiset suunnitelmat tukevat strategian tavoitteita

Ylätason painopisteet hyvinvointisuunnitelmien tavoitteille

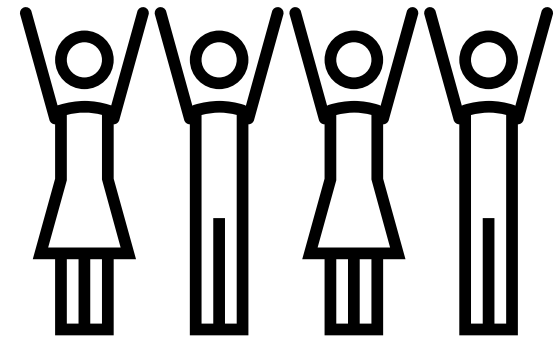
- Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet on laadittu viiden painopisteen alle:
 - Palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen
 - Yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus
 - Mielen hyvinvointi
 - Sosiaaliset suhteet
 - Hyvinvointihaasteiden ennaltaehkäisy
- Hyvinvointisuunnitelma sisältää yhteensä 32 tavoitetta ja 73 toimenpidettä.

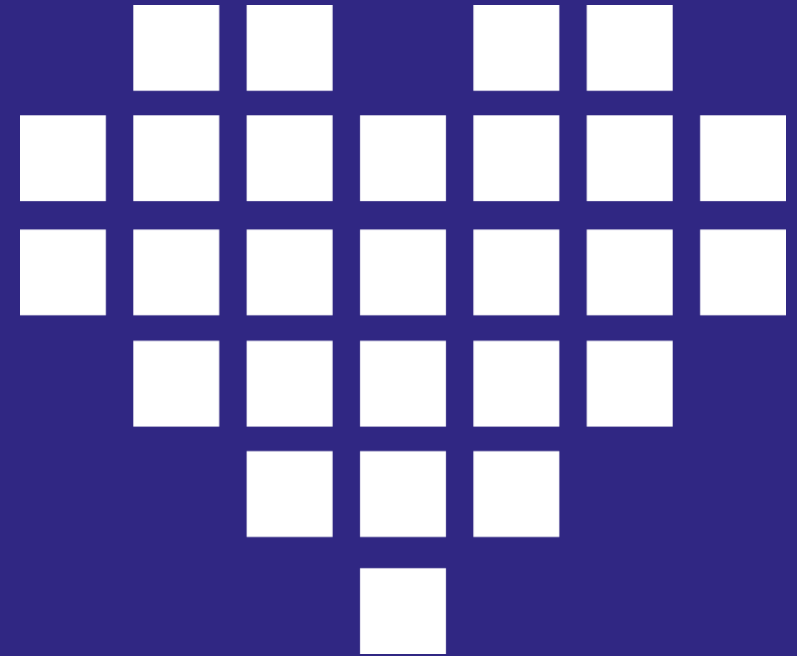

Yhteenvedo toimenpiteiden toteutumisesta

- Toteutuu 50
 - Yleiset: 4
 - Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 15
 - Työikäisten hyvinvointisuunnitelma 14
 - Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma 17
- Toteutuu osittain 23
 - Yleiset: 2
 - Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 10
 - Työikäisten hyvinvointisuunnitelma 6
 - Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma 5
- Ei toteudu 0

Yleinen osuus

Nostot hyvinvointisuunnitelman yleisistä toimenpiteistä

1

Hyte-rakenteet ja hyte-kerroin: Hyte-rakenteita on rakennettu ja päivitetty. Teema- ja ikäryhmäkohtaisia verkostoja on perustettu ja olemassa olevien verkostojen toimintaa on jatkettu ja kehitetty. Keskeiset hyte-kertoimeen liittyvät haasteet on tunnistettu ja niihin on tehty kehittämistoimia.

2

Hyvinvointitarjotin: Hyvinvointialueen verkkosivustolla julkaistiin joulukuussa 2024 [hyvinvointitarjotin](#), joka tarjoaa tietoa ennaltaehkäisevistä hyvinvointia ja terveyttä lisäävistä palveluista.

3

Kulttuurihyvinvointisuunnitelma ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintasuunnitelma: hyvinvointialueen [kulttuurihyvinvointisuunnitelma](#) on hyväksytty. Lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintasuunnitelma valmistuu alkuvuodesta 2025.

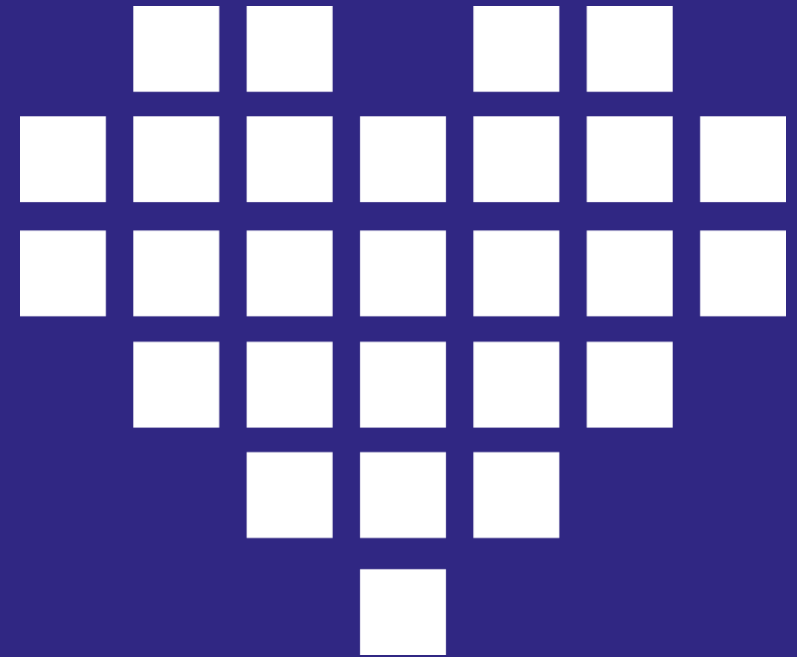
Hyvinvointisuunnitelman yleiset toimenpiteet ja tilannekuva 2024

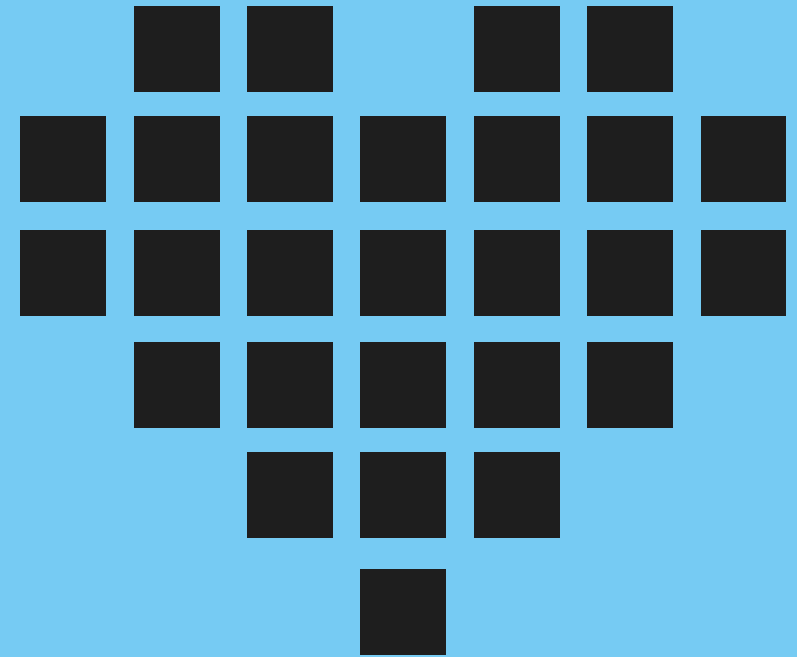
Toimenpiteet	Tilannekuva 2024*
Kehitämme hyte-rakennetta edelleen tarpeen mukaisesti sekä hyvinvointialueen sisäisen rakenteen että alueellisen yhteistyörakenteen näkökulmasta. Kirkastamme hyvinvointialueen roolia hyte-työssä.	Toteutuu: Hyte-rakenteita on rakennettu ja päivitetty. Teema- ja ikäryhmäkohtaisia verkostoja on perustettu (esimerkiksi ehkäisevän päihdetyön ja elintapaneuvonnan yhteistyöryhmät) ja olemassa olevien verkostojen toimintaa on jatkettu ja kehitetty. Sidosryhmäkysely on toteutettu.
Seuraamme hyte-kertoimen indikaattoreita säännöllisesti. Kehitämme hyte-mittarointia ja vaikuttavuuden arviointia. Hyödynnämme hyte-tietoa hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden laadinnassa.	Toteutuu: Hyte-kertoimen osalta on rakennettu kattava tilannekuva. Keskeiset hyte-kertoimeen liittyvät haasteet on tunnistettu ja niihin on tehty kehittämistoimia. Hyte-kerroin indikaattoreita seurataan aktiivisesti.
Laadimme suunnitelman hyvinvointialueen kulttuurihyvinvointityöstä ulottaen sen arjen hoitokulttuuriin ja fyysiseen hoitoympäristöön. Jatkamme yhteistyötä eri taide- ja kulttuuritoimijoiden kanssa.	Toteutuu: Hyvinvointialueen kulttuurihyvinvointisuunnitelma on hyväksytty.
Laadimme lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimentasuunnitelman.	Toteutuu osittain: Toimentasuunnitelma on kommentoilla ja se valmistuu vuonna 2025.
Viestimme asukkaille aktiivisesti ennaltaehkäisevistä hyvinvointia ja terveyttä edistävästä ja tukevasta palveluista. Käytämme viestinnässä selkeää ja asiakaslähtöistä kieltä huomioiden eri asiakasryhmien tarpeet, ja käytämme tarvittaessa viestinnässä suomen, ruotsin ja englannin lisäksi muita kieliversioita, kuten selkokieltä.	Toteutuu osittain: Ennaltaehkäisevistä hyvinvointia ja terveyttä edistävästä ja tukevasta palveluista on viestitty eri kanavissa (esim. asiakaslehti, uutiskirjeet, sosiaalinen media). Julkaistu verkkosivustolla Hyvinvointitarjotin , jossa tietoa ennaltaehkäisevistä hyvinvointia ja terveyttä lisäävistä palveluista. Hyvinvointikiertueet on toteutettu ikääntyneiden sekä nuorten aikuisten parissa.
Vahvistamme verkkosivujen saavutettavuutta ja ymmärrettävyyttä esimerkiksi kääntämällä sivut ruotsiksi ja englanniksi ja tulevaisuudessa myös selkokielelle.	Toteutuu: Kaikissa sisällöissä on huomioitu selkeä kieli ja tarvittavat käännökset. Verkkosivustojen kääntäminen Google-kääntäjän avulla yli 120:lle kielelle. Selkokielisen verkkosivun valmistelut on aloitettu.

Ikäryhmäkohtaiset hyvinvointisuunnitelmat

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

Nostot lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteutuneista toimenpiteistä

1

Alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma: Suunnitelma on laadittu alueellisessa opiskeluhoollon yhteistyöryhmässä ja se on otettu käyttöön.

2

Laajamittainen lasten ja nuorten mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuspalvelujen rakenneuudistus: Vuoden 2024 alusta toteutettu uudistus selkeyttää palvelurakenteita ja parantaa hoidon saatavuutta keskivaikeiden ja komplisoituneiden mielenterveyshäiriöiden osalta.

3

Monipuolinen koulutus ja perehdytys henkilöstölle: Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen henkilöstölle on järjestetty monipuolista koulutusta ja perehdytystä, mikä parantaa heidän ammatillista osaamistaan ja valmiuksiaan kohdata erilaisia asiakastilanteita. Koulutuksina on toteutettu esimerkiksi Terapiat etulinjaan työmenetelmäkoulutukset sekä koulutukset lapsiperheköyhyydestä, väkivaltaa kokeneiden nuorten kohtaamisesta ja mielenterveys- ja päihdeongelmien vaikutuksesta lapseen.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet ja tilannekuva 2024

Toimenpiteet	Tilannekuva 2024*
Kokoamme palvelukuvaukset hyvinvointialueen ja sen keskeisten sidosryhmien, kuten HUS-yhtymän, kuntien, järjestöjen ja seurakuntien palveluista.	Toteutuu osittain: Intraan on tehty perustason palvelukuvaukset lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kokonaisuuteen kuuluvista palveluista. Myös muiden toimialojen osalta on tehty vastaavia palvelukuvauksia erityisesti lapsille ja nuorille suunnattujen palvelujen osalta. HUSin palveluiden osalta intran työohjepankista löytyy esimerkiksi palveluihin ohjaamisen ohjeistusta. Yhteistyökumppaneiden palveluiden osalta hyte-palvelut ovat osa hyvinvointitarjotinta.
Otamme käyttöön digitaalisia ja ryhmämuotoisia palveluja saavutettavassa muodossa.	Toteutuu osittain: Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa on toteutettu Teams-vertaisryhmiä vanhemmille läpi vuoden esimerkiksi, vanhemmuutta tukevat ryhmät, kuten adhd-diagnoosin jälkeinen Strategi-ryhmä.
Kehitämme opiskeluhoitoa yhteistyössä kuntien kanssa valmisteilla olevan alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman mukaisesti.	Toteutuu: Alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma on laadittu alueellisessa opiskeluhoollon yhteistyöryhmässä, ja se on käytössä.
Vahvistamme yhteistyötä järjestöjen kanssa säännöllisillä järjestöyhteistyön tapaamisilla järjestöyhteistyön tiekartan mukaisesti.	Toteutuu: Lasten, nuorten ja perheiden toimialan henkilöstölle on pidetty vuoden 2024 aikana kerran kuukaudessa järjestöinfo. Toimialalla on käytettävissä koonti erilaisten järjestöjen, seurakuntien ja uskonnollisten yhteisöjen toiminnoista ja yhteystiedoista sekä infokortteja erilaisista tukitoimista asiakkaille jaettavaksi.
Tarjoamme vammaisten lasten perheille riittävästi kasvatusta ja jaksamista tukevia palveluja (esimerkiksi tilapäishoidon palvelut, ja kotiin annettava tuki).	Toteutuu: Vammaisten palveluissa on tehty vuonna 2024 yhteensä 52:lle alle 18-vuotiaalle asiakkaalle päätös asunnonmuutostöistä ja 10:lle asiakkaalle päätös apuvälineistä. Kotiin vietävästä hoidosta on tehty päätös 117:lle alle 18-vuotiaalle asiakkaalle. Tilapäishoidon päätöksiä on tehty 76:lle alle 18-vuotiaalle asiakkaalle.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet ja tilannekuva 2024

Toimenpiteet	Tilannekuva 2024
Varmistamme moninaiset vaihtoehdot olla yhteydessä ja löytää palveluihin (keinona myös jalkautuva työ). Laadimme selkeät kuvaukset palvelun sisällöstä ja tarkoituksesta. Huomioimme monikulttuurisesta näkökulmasta palvelujen sisällön riittävän tuntemuksen.	Toteutuu osittain: Vuoden 2024 aikana on kehitetty lasten ja nuorten asiakaspalautelomaketta, verkkosivuja ja viestintää eri palveluista. Asiakasviestinnässä on panostettu monikielisyyteen tuottamalla monikielisiä materiaaleja. Monikielisten lapsiperheiden palveluihin ohjautumista on parannettu yhteistyössä alueen 3. sektorin toimijoiden kanssa. Hyvinvointitarjottimen avulla tuetaan asiakkaita ja ammattilaisia eri kielillä.
Koulutamme henkilöstöä näyttöön perustuviin menetelmiin. Tuotamme sektorirajat ylittävää säännöllistä perehdytystä, mikä sisältää myös perehdytystä järjestöjen, seurakuntien ja uskonnollisten yhteisöjen toiminnasta. Tuotamme monimuotoista koulutusta ja perehdytystä muun muassa videoiden muodossa. Huolehdimme henkilökunnan riittävästä osaamisesta ja ammattitaidosta erityisryhmiin liittyen koulutuksia lisäämällä.	Toteutuu: Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen henkilöstölle on järjestetty monipuolista koulutusta ja perehdytystä. Näihin kuuluvat muun muassa ohjattu omahoito, kognitiivinen lyhytterapia, virtuaaliset järjestöinfot ja ammatillista osaamista tukevat koulutukset. Perhekeskusperehdytys valmistuu vuonna 2025. Lisäksi on tuotettu perehdytysvideoita eri palveluista ja järjestetty teemaputki-koulutuksia sekä erillisiä koulutuksia esimerkiksi lapsiperheköyhyydestä ja väkivaltaa kokeneiden nuorten kohtaamisesta.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet ja tilannekuva 2024

Toimenpiteet	Tilannekuva 2024
Ohjaamme heti ensimmäisestä yhteydenotosta saatavilla oleviin palveluihin huomioiden ennalta ehkäisevät palvelut.	Toteutuu: Ilmoituksen tai yhteydenoton jälkeen perheeseen pyritään ottamaan yhteyttä seitsemän arkipäivän sisällä. Palvelutarpeen arvioinnin alkaessa perhe ohjataan ennaltaehkäiseviin palveluihin, jos ne riittävät tueksi. Kiireellisissä tilanteissa lapsen tilanne kartoitetaan heti. THL:n kyselyraportin mukaan arvioinnit toteutuvat 85 prosenttisesti kolmen kuukauden määräajassa.
Vahvistamme lastensuojelun veto- ja pitovoimaa henkilöstön riittävyyden turvaamiseksi.	Toteutuu osittain: Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden pito- ja vetovoimaa on pyritty parantamaan monin keinoin: Muun muassa sote-sopimuksen myötä sosiaalityön palkka nousi ja lisäksi on ollut käytössä sitouttamislisä. Avohuollon sosiaalityöntekijöiden työn arkea on sujuvoitettu. Rekrytointia on tuettu erilaisin kampanjoin. Sosiaalityöntekijöiden työskentelyolosuhteiden parantaminen jatkuu.
Tiivistämme yhteistyötä järjestöjen, seurakuntien ja uskonnollisten yhteisöjen kanssa asiakkaiden ohjaamisessa.	Toteutuu: Henkilöstölle on pidetty vuoden 2024 aikana kerran kuukaudessa järjestöinfo. Lisäksi on otettu käyttöön hyvinvointitarjotin.
Lisäämme jalkautumista ja yhteistyötä järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa lasten, nuorten ja perheiden tavoittamiseksi.	Toteutuu osittain: RIO-hankkeessa vakiinnutettiin MDFT-terapia osaksi lastensuojelun palveluvalikkoa ja kuvattiin alaikäisen rikosprosessi ammattilaisten yhteistyön selkeyttämiseksi. Ammattilaisille on tarjottu koulutusta teemasta. Tehostetussa perhetyössä on kehitetty tukea väkivaltaisesti oireileville pienille koululaisille ja heidän perheilleen.
Kehitämme opiskeluhuollon palveluita asiakaslähtöisesti asiakaspalautteeseen perustuen ja asiakkaita opiskeluhuolto-suunnitelman laatimiseen osallistamalla. Näin voimme paremmin turvata ja vahvistaa oppilaiden ja opiskelijoiden elämäntilannetta.	Toteutuu osittain: 7 - 17-vuotiaiden palautelomake on kehitetty, ja pilotointi aloitettu. Alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman laatimiseen osallistettiin laajasti hyvinvointialueen koulujen ja päiväkotien asiakkaita, henkilöstöä ja työntekijöitä.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet ja tilannekuva 2024

Toimenpiteet	Tilannekuva 2024
Selkeytämme ja kehitämme lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdetyön palveluketjua.	Toteutuu: Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa toteutettiin laajamittainen lasten ja nuorten mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuspalvelujen rakenneuudistus vuoden 2024 alusta. Hyvinvointialueella on näin ollen selkeät yksiköt, joista tuotetaan keskivaikeiden ja komplisoituneiden mielenterveyshäiriöiden hoito sekä yksikkö, joka tuottaa ennaltaehkäisevää keskusteluapua lapsille, nuorille ja vanhemmille sosiaalihuollon palveluna. Palveluportaat ja -prosessit on kuvattu teemoittain ja työmenetelmittäin.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet ja tilannekuva 2024

Toimenpiteet	Tilannekuva 2024
Kehitämme perhekeskus-toimintamallia ja aloitamme perhekeskusmaisen toiminnan vapaaehtoistoiminta sekä lasten ja nuorten osallisuus huomioiden.	Toteutuu osittain: Fyysisten perhekeskusten toiminnan käynnistämistä valmistellaan Koivukylän ja Keravan perhekeskuksissa. Avointen kohtaamispaikkojen koordinoitua tehdään yhdessä varhaiskasvatuksen ja 3. sektorin kanssa. Perhekeskustoiminnan lanseeraus on valmistelussa ja toteutuu vuonna 2025.
Tuemme matalan kynnyksen kohtaamispaikkojen toimintaedellytyksiä.	Toteutuu osittain: Lasten, nuorten ja perheiden palveluja uudistettiin vastaamaan paremmin varhaisen tuen tarvetta. Perhekeskuskehittämistä jatkettiin koko vuosi lukuisin eri toimenpitein. Osana perhekeskuskehittämistä VAKEssa on vuoden 2024 aikana kartoitettu avointen kohtaamispaikkojen koordinaatiota yhdessä kaupunkien ja järjestöjen kanssa.
Vahvistamme lasten ja nuorten parissa työskentelevien ammattilaisten osaamista koulutuksilla, jotka tuotamme yhteistyössä järjestöjen ja oppilaitosten kanssa kokemusasiantuntijuutta hyödyntäen.	Toteutuu: Syksyllä 2024 on järjestetty koko lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialan henkilöstölle neljä Teemaputki-koulutusta (182 osallistujaa) sekä kaksi väkivaltateemaan liittyvää koulutusta. Palaute koulutuksista on ollut positiivista.
Tarkastelemme hyvinvointialueen uusien toimitilojen esteettömyyttä ja saavutettavuutta säännöllisesti, esimerkiksi esteettömyyskävelyn avulla.	Toteutuu: Hyvinvointialueen ensimmäinen esteettömyyskävely toteutettiin 29.11.2024 Vantaan Koivukylän terveysasemalle. Uudisrakentamishankkeita ei vuoden 2024 aikana toteutettu.

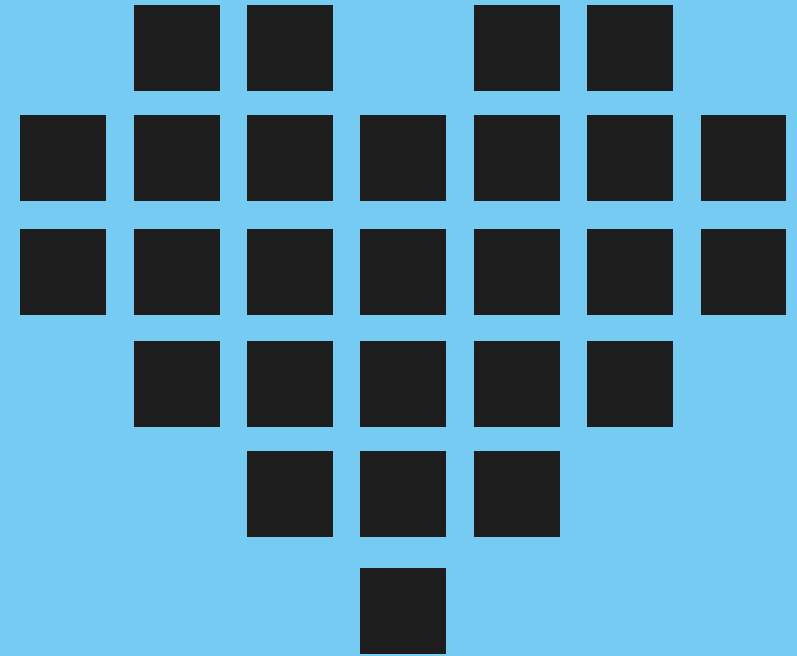

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet ja tilannekuva 2024

Toimenpiteet	Tilannekuva 2024
Yhdistämme perhekeskus-toimintamallissa eri toimijat ja vahvistamme alueellisesta yhteistyöstä ja toiminnasta tiedottamista.	Toteutuu osittain: Perhekeskustoimintamallin jalkauttamiseksi järjestettiin huhti-toukokuun aikana perhekeskuspalvelujen alueelliset tapaamiset toimialan työntekijöille, johon osallistui noin 750 lasten, nuorten ja perheiden palvelujen työntekijää. Alueellinen yhteistyö on käynnistynyt myös toimialan perhekeskuspalvelujen sekä kuntien ja järjestöjen sekä seurakuntien ja uskonnollisten yhteisöjen toimijoiden kanssa esimerkiksi avoimissa kohtaamispaikoissa.
Lisäämme muun muassa palvelukuvausten avulla tuntemusta eri toimijoiden palveluista sekä mahdollisuuksista huomioida muiden toimijoiden palvelut osana palvelupolkuja.	Toteutuu osittain: Intraan on tehty perustason palvelukuvaukset lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kokonaisuuteen kuuluvista palveluista ja joidenkin osalta on kuvattu tarkemmin myös palveluihin hakeutumista tai niihin ohjaamista sekä palvelukriteerejä. Myös muiden toimialojen osalta on tehty vastaavia palvelukuvauksia, erityisesti myös lapsille ja nuorille suunnattujen palvelujen osalta.
Mahdollistamme konsultaation eri palveluihin asiakasohjauksen tueksi.	Toteutuu: Konsultaatiokäytännöistä on sovittu ja konsultaatiot ovat mahdollisia palvelualueiden, toimialojen, varhaiskasvatuksen sekä opetuksen järjestäjien välillä sovittujen käytäntöjen mukaisesti. Eri konsultaatiomallien yhdenmukaistaminen ja sujuvoittaminen on käynnistetty.
Varmistamme moniammatillisen konsultaatioryhmän tuen paljon erilaista tukea tarvitseville perheille.	Toteutuu: Monialaisessa konsultaatioryhmässä on ollut vuonna 2024 yhteensä 35 asiakastapausta käsiteltävänä (vuonna 2023 oli 79 asiakasta). Jonoa ei ole ollut ja kaikki ryhmään tulossa olleet ovat saaneet käsittelyajan.
Tarjoamme omaishoitoa tukevia palveluita, esimerkiksi valmennusta, vertaistukitapaamisia ja koulutusta säännöllisesti.	Toteutuu: Vuonna 2024 omaishoitajille järjestettiin useita hyvinvointia ja vertaistukea tukevia tapahtumia. Näihin kuului fyysisiä tapaamisia, kuten "Lempeästi liikkeelle" -ryhmä Koivukylässä, joka kokoontui kolme kertaa keväällä, sekä virtuaalisia webinaareja. Omaishoitajien verkkoryhmä kokoontui viisi kertaa tarjoten vertaistukea ja asiantuntijatietoa. Lisäksi oli muita tilaisuuksia, kuten hyvinvointitoimijoihin tutustuminen ja webinaari ruokailutilanteiden tukemisesta.

Työikäisten hyvinvointisuunnitelma

Nostot työikäisten hyvinvointisuunnitelman toteutuneista toimenpiteistä

1

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen uudistus: Päihde- ja mielenterveyspalveluiden rakenneuudistuksen yhteydessä Keravan, Martinlaakson ja Tikkurilan terveysasemien yhteyteen perustetut matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdeasemat aloittivat toimintansa 3/2025.

2

Monipuolinen koulutus ja perehdytys henkilöstölle: Hyvinvointialueen henkilöstölle on järjestetty monipuolisesti koulutuksia muun muassa päihteiden käytön ehkäisyyn, mielenterveyteen, lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn, toipumisorientaatioon, omahoitoon, monikielisyyteen, omaishoitoon ja HAASTE-toimintamalliin liittyen.

3

Yhteistyön kehittäminen kaupunkien ja muiden sidosryhmien kanssa: Yhteistyötä kehitetään aktiivisesti esimerkiksi työllisyyden, kotoutumisen, asunnottomuustyön ja elintapaneuvonnan osalta. Esimerkkeinä: Asumisneuvontaa toteutetaan Vantaalla ja Keravalla osana Vantaan kaupungin hallinnoimaa asumisneuvontaprojektia. Kotoutumista tukevissa sosiaalipalveluissa on ihmiskaupan uhreja auttavia työntekijöitä ja IKU-hanke, joka rakentaa ja ylläpitää monialaista yhteistyöverkostoa. Elintapaneuvonnan palvelujen kehittämisen tueksi on perustettu syksyllä 2024 kaupunkien ja hyvinvointialueen yhteinen elintapaneuvonnan yhteistyöverkosto.

Työikäisten hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet ja tilannekuva 2024

Toimenpiteet	Tilannekuva 2024*
Edistämme digitaalisten palveluiden käyttöönottoa opastamalla ja ohjaamalla (digitaalisen asioinnin tuki, olemassa olevat asiointipisteet, pop-up-kampanjat).	Toteutuu: Terveysasemien digitukipilotti käynnistyi toukokuussa 2024 osana VAKEhyva – Hyvät palvelut (RRP) -hankkeen kehittämistyötä. Pilotissa tarjottiin sote-digitukea asiakkaille terveysasemaympäristössä. Kauden (8.5.-18.12.24) aikana digitukipilotti tavoitti 190 asiakasta. Varsinaista digitukea annettiin terveysasemilla 124 henkilölle. Työikäisiksi arvioitiin 34 kävijää.
Toteutamme asumisneuvontaa yhteistyössä kuntien kanssa.	Toteutuu: Asumisneuvontaa toteutetaan Vantaalla ja Keravalla osana Vantaan kaupungin hallinnoimaa asumisneuvontaprojektia. Asumisneuvonta auttaa nopeassa avun saamisessa ja vähentää osaltaan häätöjä.
Laajennamme matalan kynnyksen palveluita esimerkiksi matalan kynnyksen psykiatrisen sairaanhoitajan vastaanotot terveysasemilla.	Toteutuu osittain: Kolmen matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelupisteen valmistelu käynnistyi vuonna 2024 ja ne aloittivat toimintansa 3/2025.
Osallistamme kokemusasiantuntijoita ja asiakasraateja osallisuusohjelman mukaisesti.	Toteutuu: Koulutettujen kokemusasiantuntijoiden välitykselle on tehty keväällä 2024 hankintasopimus EskoTyö Oy:n kanssa ja tilauksille on tehty hyvinvointialueen sisäiset ohjeistukset. Koulutettuja kokemusasiantuntijoita on työskennellyt erityisesti hyvinvointialueen kehittämishankkeissa, aikuissosiaalityön palvelualueella ja terveydenhuollon palvelujen toimialalla. Hyvinvointialueella toimii useita asiakasraateja ja kehittämisryhmiä, esimerkiksi vammaispalvelujen asiakasraati ja aikuissosiaalityön asiakasraati.

Työikäisten hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet ja tilannekuva 2024

Toimenpiteet	Tilannekuva 2024
Vahvistamme kotimaisten kielten sekä muiden kieliryhmien kulttuurisensitiivistä neuvontaa ja ohjausta selkeäkielisyys huomioiden.	Toteutuu osittain: Vuoden 2024 alussa käynnistettiin monikielisyystyöryhmä, joka jakautui asiakas- ja henkilöstötyöryhmiin ja kokoontui säännöllisesti. Kesäkuussa järjestettiin kehittämispäivä ja joulukuussa seminaaripäivä, joissa käsiteltiin tulevaisuuden kielipalveluita. VAKEn monikielisyystyössä keskityttiin tulkkauspalveluiden kehittämiseen, tavoitteena kustannusten merkittävä vähentäminen tekoälyn avulla. Lisäksi suunniteltiin henkilöstön koulutusta ja kartoitettiin kieliosaamista. Yhteistyötä tehtiin Vantaan ja Keravan kaupunkien sekä monikielisten järjestöjen kanssa, tavoitteena kehittää alueen monikielistä ja -kulttuurista toimintaa. VAKE tuottaa Nohevaan lähijohtajille ja henkilöstölle HVA-tasoisien "Monimuotoisuus työyhteisön voimavarana" -koulutuksen. Koulutuksen tarkoituksena on lisätä henkilöstön tietoisuutta monimuotoisuudesta ja sen merkityksestä työyhteisössä sekä vaikutuksista asiakaskokemukseen.
Tarkastelemme hyvinvointialueen uusien toimitilojen esteettömyyttä ja saavutettavuutta säännöllisesti, esimerkiksi esteettömyyskävelyn avulla.	Toteutuu: Hyvinvointialueen ensimmäinen esteettömyyskävely toteutettiin 29.11.2024 Vantaan Koivukylän terveysasemalle. Uudisrakentamishankkeita ei vuoden 2024 aikana toteutettu.
Tarjoamme omaishoitoa tukevia palveluita, esimerkiksi valmennusta, vertaistukitapaamisia ja koulutusta säännöllisesti.	Toteutuu: Vuonna 2024 omaishoitajille järjestettiin useita hyvinvointia ja vertaistukea tukevia tapahtumia. Näihin kuului fyysisiä tapaamisia, kuten "Lempeästi liikkeelle" -ryhmä Koivukylässä, joka kokoontui kolme kertaa keväällä, sekä virtuaalisia webinaareja. Omaishoitajien verkkoryhmä kokoontui viisi kertaa tarjoten vertaistukea ja asiantuntijatietoa. Lisäksi oli muita tilaisuuksia, kuten hyvinvointitoimijoihin tutustuminen ja webinaari ruokailutilanteiden tukemisesta.

Työikäisten hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet ja tilannekuva 2024

Toimenpiteet	Tilannekuva 2024
Vahvistamme hyvinvointialueen, kuntien, Kelan ja muiden keskeisten sidosryhmien palvelujen välistä yhteistyötä esimerkiksi asumiseen ja talouteen liittyen.	Toteutuu: Asumisneuvontaa toteutetaan Vantaalla ja Keravalla osana Vantaan kaupungin hallinnoimaa asumisneuvontaprojektia. Asumisneuvontaan liittyy vahvasti myös talous- ja velkaneuvonta. Aikuissosiaalityön neuvonnan ja taloudellisen tuen yksikkö koordinoi yhteistyörakennetta, johon on kutsuttu koolle kaikki ohjaus- ja neuvontatyötä VAKEn alueella tekevät tahot.
Järjestämme henkilöstölle koulutusta lähisuhdeväkivallan ja päihteiden käytön puheeksiottamisen sekä toipumisorientaation teemoista.	Toteutuu: Henkilöstölle järjestettiin monipuolisesti koulutuksia, yhteensä 13, jotka käsittelivät päihteitä, peliongelmia, mielenterveyttä ja hoitojärjestelmiä. Kansallinen Päihdefoorumi keskittyi ikääntyneiden päihteidenkäyttöön ja mielenterveyshaasteisiin. Nohevaan luotiin koulutuksia mielenterveys- ja päihdeasiakkaan kohtaamisesta, rahapeliongelman puheeksiotosta ja mielenterveyden vahvistamisesta. Lisäksi järjestettiin hyte-kertoimeen liittyvät alkoholinkäytön mini-interventiokoulutukset. Elokuussa järjestettiin väkivallan puheeksiottokoulutus, ja väkivallan vastaisella teemaviikolla pidettiin Väkivaltafoorumi. Lähisuhdeväkivallan avainhenkilöverkostolle tarjottiin syventäviä koulutuksia.
Tarjoamme vammaisille henkilöille tarvittavia palveluita ja apuvälineitä, jotta he voivat elää mahdollisimman itsenäisesti.	Toteutuu: Vammaisten palveluissa 18 - 64-vuotiaille on tehty - Asunnonmuutostöitä 191 asiakkaalle - Tilapäishoidon päätöksiä 113 asiakkaalle - Apuvälinepäätöksiä 39 asiakkaalle

Työikäisten hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet ja tilannekuva 2024

Toimenpiteet	Tilannekuva 2024
Kehitämme mielenterveyttä edistäviä kynnyksettömiä palveluja, kuten esimerkiksi terapiat etulinjaan -toimintamallia sekä ajanvarauksettomia mielenterveys- ja päihdepalveluita. Kehitämme myös avointa olohuone -toimintaa ja lapsiperheiden avoimia kohtaamispaikkoja kulttuurisensitiivisesti.	Toteutuu osittain: Terveysasemilla on vahvistettu ohjattua omahoitoa, ja tällä hetkellä 17 OOH-koulutettua hoitajaa tarjoaa palvelua. Kognitiivisia lyhytterapeuttoja on koulutettu lisää, ja nyt heitä on 57. Lisäksi 21 ammattilaista on koulutuksessa. Ryhmähoitoja on kehitetty ja Terapianavigaattorin käyttöä tehostettu, keskimäärin kuukausittain toteutuu noin 400 täyttöö. Päihde- ja mielenterveyspalveluiden sekä terveysasemapalveluiden yhdistämistä on suunniteltu, ja matalan kynnyksen palvelupisteet aloittivat toimintansa maaliskuussa 2025 Tikkurilassa, Martinlaaksossa ja Keravalla. Avointen kohtaamispaikkojen käyntimäärät olivat vuoden 2024 aikana yhteensä 54 775.

Työikäisten hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet ja tilannekuva 2024

Toimenpiteet	Tilannekuva 2024
Lisäämme vammaisten ja osatyökykyisten työllistymismahdollisuuksia yrityksille kohdennetuilla teemaviikoilla.	Toteutuu osittain: Työvalmennuksen palveluissa on tehty monipuolista yhteistyötä yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa. Vammaisten ja osatyökykyisten työllistymismahdollisuuksia on edistetty muun muassa osallistumalla Megarekry-tapahtumaan ja oppilaitosten rekrytapahtumiin, järjestetty webinaari oppisopimuksilla työllistämisestä sekä tehty Yllätä kirjeellä -kokeilu. Asiakkaiden tarinoita on kuvattu ja niitä on hyödynnetty muun muassa infotaulumainoksissa ja Työvalmennus Virtaamon esittelyvideossa.
Lisäämme tietoisuutta vammaisuuden ja osatyökykyisten rajoitteista sekä mahdollisuuksista esimerkiksi kokemusasiantuntijatoiminnan ja järjestöyhteistyön avulla.	Toteutuu osittain: Hyvinvointialueella on tehty 15 julkaisua vuonna 2024 liittyen osatyökykyisten henkilöiden työllistymisen teemoihin.
Järjestämme teemaviikkoja eri ilmiöistä eri kohderyhmille verkostoja hyödyntäen ja osallisuutta vahvistaen.	Toteutuu: Hyvinvointialueen viestinnässä on tuotu vuonna 2024 esiin erilaisia ilmiöitä ja teemoja useiden eri teemaviikkojen kautta. Tällaisia teemaviikkoja ovat olleet muun muassa Väkivallan vastainen teemaviikko 25.11.-1.12. sekä Ehkäisevän päihdetyön viikko 4.-10.11. Väkivallan vastaisen viikon teemana oli seksuaalinen häirintä ja seksuaaliväkivalta. Ehkäisevän päihdetyön viikon teemana oli Elämäkokemus voimaksi – mielen hyvinvointi ja päihteet ikääntyessä.

Työikäisten hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet ja tilannekuva 2024

Toimenpiteet	Tilannekuva 2024
Jatkamme tiivistä yhteistyötä kuntakokeilun ja järjestöjen kanssa maahan tulleiden kotoutumisen edistämiseksi.	Toteutuu: Kotoutumista tukevissa sosiaalipalveluissa on sosiaalityön tiimi, jossa on ihmiskaupan uhreja auttavia työntekijöitä. Lisäksi käynnissä on hanke vuosina 2024 - 2027, joka rakentaa ja ylläpitää monialaista yhteistyöverkostoa. IKU-hanke tarjoaa viranomaisille ja muille toimijoille konsultaatiokanavan, tukee ihmiskaupan uhrien kanssa tehtävää sosiaalityötä sekä tarjoaa koulutusta VAKEn työntekijöille ja kumppaneille.
Kehitämme yhteistyötä eri toimijoiden kanssa yksinäisyyden vähentämiseksi esimerkiksi lapsiperheiden avoimilla kohtaamispaikoilla ja mielenterveys- ja päihdekuntoutujille suunnatussa avoin olohuone -toiminnassa. Kehitämme nuorten aikuisten yksinäisyyden palvelupolkua puheeksioton tueksi.	Toteutuu osittain: Lapsiperheiden avoimissa kohtaamispaikoissa on tehty ja kehitetty yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Yksinäisyyden palvelupolkua kehitettiin yhteisenä prosessina, johon kuului työpaja ja kehittämisryhmä. Ryhmässä on edustajia VAKEn opiskeluhollosta, nuorten aikuisten sosiaalityöstä, jälkihuollosta, kunnista, järjestöistä ja kokemusasiantuntija. Yhdessä ryhmän kanssa kehitettiin palvelupolkukuvaus ja materiaaleja yksinäisyyden puheeksiottoon. Lisäksi ryhmä on viestinyt aiheesta esimerkiksi blogisarjan ja verkkosivujen kautta.

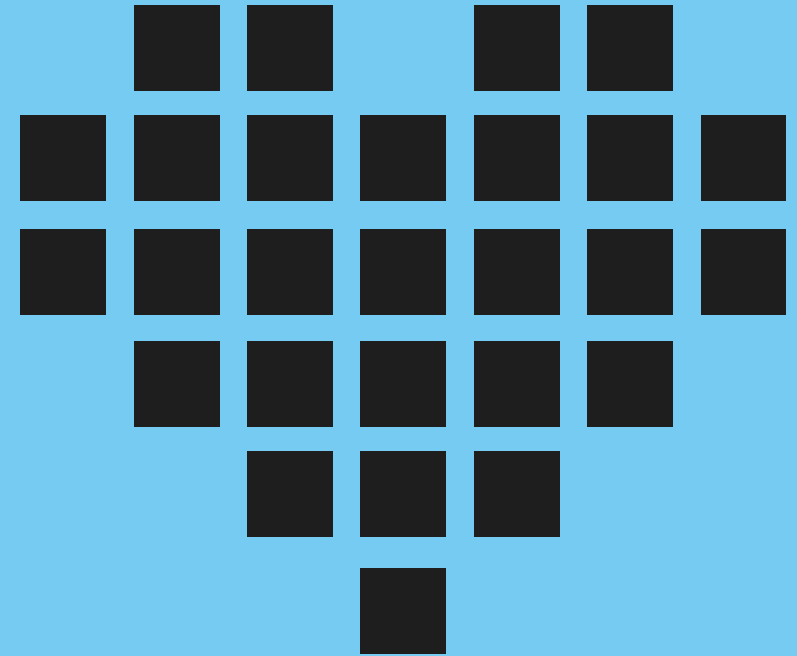

Työikäisten hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet ja tilannekuva 2024

Toimenpiteet	Tilannekuva 2024
Kehitämme ja otamme käyttöön digitaalisen hyte-palvelutarjottimen, jossa ennalta ehkäisevät palvelut ovat helposti löydettävissä samasta paikasta.	Toteutuu: VAKEn hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sivustoa on kehitetty kansallisten kriteerien mukaisesti hyte-palvelutarjottimeksi. Vantaan ja Keravan Hyvinvointitarjottimen versio 1.0 on julkaistu 16.12.2024. Hyvinvointitarjotin koostaa hyvinvointia ja terveyttä edistävät VAKEn, kuntien ja järjestöjen palvelut yhdelle digitaaliselle alustalle.
Ohjaamme työikäisiä asiakkaita kuntien toteuttamaan hyvinvointimentorointiin.	Toteutuu: Hyvinvointialueen palveluista on jatkettu asiakkaiden aktiivista ohjaamista hyvinvointimentorointiin. Elintapaneuvonnan palvelujen kehittämisen tueksi on perustettu syksyllä 2024 kaupunkien ja hyvinvointialueen yhteinen elintapaneuvonnan yhteistyöverkosto. Elintapaneuvonnan kirjaamista kehitettiin THL:n ohjeistuksen mukaisesti.
Kehitämme HyväHyte-yhteistyössä toimintamalleja sekä palvelupolkuja hyvinvointialueen, kuntien ja järjestöjen ennaltaehkäisevien palvelujen välille. Perekäytämme henkilöstöä hyvinvointia ja terveyttä edistävään työhön sekä monialaiseen asiakasohjaukseen hyvinvointia ja terveyttä edistäviin palveluihin.	Toteutuu: VAKEn hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sivustoa on kehitetty kansallisten kriteerien mukaisesti hyte-palvelutarjottimeksi. On pidetty aikuissosiaalityön johdolle ja henkilöstölle infoja hyvinvoinnin puheeksiotosta ja useassa yksikössä on otettu käyttöön kehitettyjä hyvinvoinnin puheeksioton työvälineitä (Mitä sinulle kuuluu- kortti sekä Arvioi omaa hyvinvointiasi -kortti). Otettu osittain käyttöön hyvinvoinnin puheeksioton koulutus Hyte-polku. Kehitetty yksinäisyyden ehkäisyn palvelupolkua yhdessä aikuissosiaalityön nuorten tiimin ja jälkihuollon, sekä kuntien ja järjestöjen kanssa. Kehitetty yksinäisyyden puheeksiottoon materiaalia sekä verkosto.
Tarjoamme koulutusta terveydenhuollon ja sosiaalialan ammattilaisille vammaisten henkilöiden kokeman väkivallan sekä hyväksikäytön tunnistamiseen ja ehkäisyyn.	Toteutuu: Syksyllä 2024 toteutettiin kaksi HAASTE-toimintamallikoulutusta (haastavan käyttäytymisen vähentäminen ja ennaltaehkäiseminen). Ensimmäiseen koulutukseen 5.9.2024 osallistui kahdeksan henkilöä ja toiseen 30.10. osallistui 22 henkilöä.

Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma

Nostot ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman toteutuneista toimenpiteistä

1

Omalääkäripalvelun laajentaminen: Omalääkäri on nimetty lähes kaikille säännöllisen kotihoidon asiakkaille, ja pilotin laajeneminen ostokotihoitoon on aloitettu. Omaishoidon tuen perheillä pilotoidaan kotiin vietävää lääkäripalvelua.

2

Kaatumisen ehkäisy: Vanhuspalveluissa kaatumisen ehkäisyyn on kiinnitetty huomiota asiakasohjauksessa ja kodinturvallisuudessa. Kotihoidon ja kotikuntoutuksen yhteistyötä on tiivistetty ja asiakkaan epävarman liikkumisen lisääntyessä on konsultoitu fysioterapeuttia ja tarvittaessa käynnistetty kotikuntoutusjakso tai annettu liikkumista vahvistavaa ohjeistusta. Kaatumisriskiä kartoitetaan Ikinä-mittarilla.

3

Viestintä, asukkaiden tavoittaminen ja palveluohjaus: Puhelinpalvelutiimin sisäistä organisoitumista on kehitetty, ja ACE-puhelinjärjestelmään on suunniteltu uusi puhelujen ohjautumisen malli, joka on otettu käyttöön loppuvuodesta 2024. Ikääntyneiden palveluopas on laajasti käytössä. Ikääntyneitä on tavattu muun muassa hyvinvointikiertueella, kohtaamispaikoilla, omaishoidon tilaisuuksissa, etäkotihoidon ryhmätoiminnoissa sekä etsivän ja löytävän vanhustyön kautta.

Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet ja tilannekuva 2024

Toimenpiteet	Tilannekuva 2024*
Varmistamme palvelujen esteettömyyden ja saavutettavuuden puhelinpalvelun onnistumisena.	Toteutuu osittain: Puhelinpalveluun pääsy ja takaisinsoitot eivät ole onnistuneet tavoiteajassa seniorineuvonnassa, ja puhelujen määrät ovat suuret. Tiimin sisäistä organisoitumista on kehitetty, ja ACE-puhelinjärjestelmään on suunniteltu uusi puhelujen ohjautumisen malli, joka on otettu käyttöön loppuvuodesta 2024. Suun terveydenhuollossa puhelinpalvelut toimivat pääosin tavoiteajassa, ja 99,3 % asiakkaiden asioista hoidettiin saman vuorokauden aikana. Terveysasemapalveluissa 63,8 % asiakkaiden asioista hoidettiin saman vuorokauden aikana.
Vanhuspalvelujen säännöllisillä asiakkailla (kotihoito ja omaishoitoperheet) on omalääkäri, jota hoitajat pystyvät konsultoimaan.	Toteutuu: Omalääkäri on nimetty lähes kaikille oman säännöllisen kotihoidon asiakkaista. Pilotin laajeneminen ostokotihoitoon on aloitettu. Omaishoidon tuen perheillä pilotoidaan kotiin vietävää lääkäripalvelua. Pilotin yhteydessä toteutetaan VAKEn vertaileva tieteellinen tutkimus.
Varmistamme, että tietoa hyvinvointialueen hyvinvointia ja terveyttä edistävästä ja tukevasta palveluista on saatavilla selkeästi eri viestintäkanavissa.	Toteutuu: Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ikääntyneille on jaettu kattavasti tietoa hyvinvointia ja terveyttä tukevista palveluista. Ikääntyneiden palveluopas on laajasti käytössä ja sitä on jaettu aktiivisesti. Keväällä 2024 alkaneet hyvinvointikiertueet saavuttivat suuren yleisön, ja tietoa jaettiin myös sosiaalisen median ja verkkosivujen kautta. Hyvinvointitarjotin otettiin käyttöön joulukuussa 2024 ohjauksen tueksi.

Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet ja tilannekuva 2024

Toimenpiteet	Tilannekuva 2024
Tarjoamme digitukea hyvinvointialueella yhteistyössä alueella toimivien järjestöjen, kokemustoimijoiden, hankkeiden ja kaupunkien kanssa.	Toteutuu: Digitukea tarjottiin terveysasemilla pilotoinnin muodossa osana VAKEhyva- Hyvät palvelut -hanketta, yhteistyössä Eskot ry:n kokemusasiantuntijoiden kanssa. Pilotti tavoitti 190 asiakasta, joista suurin osa oli senioreita. Digituen tunnettavuutta lisättiin kohdennetulla viestinnällä, ja tietoa jaettiin muun muassa ikääntyneiden palveluoppaan, hyvinvointikiertueen ja Vantaan hyvinvointimessujen kautta. Lisäksi valmistui ohjaava video huoli-ilmoituksista yhteistyössä asiakasraadın kanssa.
Kehitämme digitaalisen hyte-palvelutarjottimen ja vahvistamme ohjausta kuntien ja kolmannen sektorin (muun muassa järjestöt, yhdistykset ja eri uskontokunnat) tarjoamiin hyvinvointia ja terveyttä edistäviin ennaltaehkäiseviin palveluihin yhteistyössä alueella toimivien kolmannen sektorin toimijoiden ja kuntien kanssa. Tavoitteena on selkeä ja kielellisesti saavutettava alusta.	Toteutuu: Vantaan ja Keravan Hyvinvointitarjottimen versio 1.0 on julkaistu 16.12.2024. Hyvinvointitarjotin koostaa hyvinvointia ja terveyttä edistävät VAKEn palvelut, kuntien kulttuuri-, luonto- ja liikuntapalvelut ja järjestöjen palvelut yhdelle digitaaliselle alustalle asukkaiden, ammattilaisten ja muiden toimijoiden helposti löydettäväksi. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avainhenkilöverkosto on lisännyt ohjausta järjestöjen ja kuntien palveluihin.
Tuemme kotona asumista vanhusten sosiaalista ja fyysistä toimintakykyä vahvistaen, muun muassa uudenlaisia ryhmätoimintana toteutettavia etäpalveluja kehittäen.	Toteutuu osittain: Etäkotihoito toteutti ryhmätoimintaa osana palvelutuotantoaan. Etäkotihoitoon asiakasmäärä on vuoden aikana lisääntynyt ja sen piirissä on noin 150 asiakasta. Etäryhmätoimintaa kehitettiin edelleen asiakastarpeita paremmin vastaavaksi. Valmistelutyötä hyvinvointia vahvistavan etäryhmätoiminnan käynnistämisestä tukipalveluna tehtiin ja palvelun markkinointia päästään toteuttamaan aktiivisesti tammikuussa 2025.

Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet ja tilannekuva 2024

Toimenpiteet	Tilannekuva 2024
Kartoitamme omaishoitajien hyvinvointia tukevia toimenpiteitä ja hyödynnämme jo tehdyt kartoitukset. Toteutamme tarpeiden mukaisia toimenpiteitä.	Toteutuu osittain: Joulukuussa 2024 vanhuspalveluissa omaishoidon peittävyys oli kaksi prosenttia, ja yli 75-vuotiaiden omaishoitoperheiden määrä nousi 19 perheellä. Peittävyysprosentti on pysynyt samana, vaikka ikääntyneiden määrä on kasvanut. Huhti-joulukuussa omais- ja perhehoidon projektissa tavattiin noin 550 ikäihmistä erilaisissa tapahtumissa. Yhteistyötä tehtiin omaishoitoyhdistysten, seurakuntien, eläkejärjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa. Jalkautumisessa käytettiin uutta Olisiko sinusta omaishoitajaksi? -esitettä, ja loppuvuodesta valmistui omaishoidon juliste ja esite.
Ohjaamme omaishoitoperheitä ja tuemme osallistumaan vertaisryhmiin ja muihin hyvinvointia tukeviin palveluihin, kuten ryhmätoimintaan	Toteutuu: Vanhuspalvelujen omais- ja perhehoidon projektissa omaishoitajia on tavattu huhti-joulukuun aikana yhteensä yli 50 kotikäynneillä, vertaistukiryhmissä sekä muissa omaishoitajille suunnatuissa tapahtumissa. Omaishoitoperheille on tarjottu mahdollisuutta tavata projektin työntekijöitä ja saada tukea sekä tarvittavaa tietoa perheen yksilöllinen tilanne huomioiden. Omaishoitajan oppaan kehittämisessä omaishoitajat olivat mukana. Lokakuussa järjestettiin omaishoidon seminaari. Omaishoitajille järjestettiin marraskuussa myös työpaja, jossa he pääsivät mukaan vaikuttamaan omaishoitajien tukemisen kehittämiseen.
Turvaamme asiakkaan kuulluksi tulemistä palvelun tarvetta ja toimintakykyä arvioitaessa vanhuspalveluissa.	Toteutuu osittain: Hoiva-asumisen palvelualueella kiinnitetään huomiota asiakkaiden osallisuuteen palveluja kehittäessä ja huomioidaan heidän kuulluksi tulemisensa. Aukkaita osallistetaan yksikön henkilöstön ja lähijohtajan kannustamana omien asioidensa käsittelyyn, kuten erilaisiin arviointeihin, hoitoneuvotteluihin, asukaskokouksiin, tulohaastatteluihin ja muihin säännöllisiin arviointeihin. THL:n asiakastytyytyväisyyskyselyt sekä VAKEn palautelomakkeet ja -kanavat ovat keinoja lisätä asiakkaiden ja läheisten osallisuutta ja kuulluksi tulemistä. RAI-arvioinnit ovat keskeinen osa arviointiprosessia. Vanhuspalveluissa on määritelty RAI-painopisteet ja mittarit. Vanhuspalveluissa on myös määritelty RAI-mittariston laatutavoitteet palveluittain.
Hyödynnämme palveluiden kehittämisessä kokemustoimijoita, esimerkiksi vanhus- ja vammaisneuvostoja sekä asiakasraateja osallisuusohjelman mukaisesti.	Toteutuu: Kokemustietoa on hyödynnetty kaikilla toimialoilla osallisuusohjelman mukaisesti. Vaikuttamistoimielinten lisäksi hyvinvointialueella toimii asiakasraateja ja kehittämisryhmiä. Koulutettuja kokemusasiantuntijoita työskentelee erityisesti kehittämishankkeissa, aikuissosiaalityön palvelualueella ja terveydenhuollon palvelujen toimialalla.

Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet ja tilannekuva 2024

Toimenpiteet	Tilannekuva 2024
Järjestämme ajankohtaista koulutusta henkilöstölle ja tuemme uusien käytäntöjen viemistä arkeen (muun muassa lähisuhdeväkivallan ja päihdeongelmien tunnistaminen sekä puheeksiotto).	Toteutuu: Vuonna 2024 henkilöstölle järjestettiin monipuolisesti koulutuksia, yhteensä 13, jotka käsittelivät päihteitä, peliongelmia, mielenterveyttä ja hoitojärjestelmiä. Kansallinen Päihdefoorumi keskittyi ikääntyneiden päihteidenkäyttöön ja mielenterveyshaasteisiin. Nohevaan luotiin koulutuksia mielenterveys- ja päihdeasiakkaan kohtaamisesta, rahapeliongelman puheeksiotosta ja mielenterveyden vahvistamisesta. Elokuussa järjestettiin väkivallan puheeksiottokoulutus, ja väkivallan vastaisella teemaviikolla pidettiin Väkivaltafoorumi. Lähisuhdeväkivallan avainhenkilöverkostolle tarjottiin syventäviä koulutuksia.
Hyödynnämme kokemustoimijoiden asiantuntijuutta koulutuksissa osallisuusohjelman mukaisesti.	Toteutuu osittain: Ehkäisevän päihdetyön verkkokoulutuksissa on hyödynnetty videoita, joissa on kokemustoimijoiden puheenvuoroja. Koulutettuja kokemusasiantuntijoita on ollut mukana myös joissain muissa VAKEn henkilöstölle suunnatuissa koulutuksissa, esimerkiksi kirjaamisvalmennuskoulutuksessa.

Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet ja tilannekuva 2024

Toimenpiteet	Tilannekuva 2024
Kehitämme edelleen etsivää ja löytävää vanhustyötä ja vakiinnutamme sen koko hyvinvointialueelle kaupunkien ja eri järjestötoimijoiden kanssa tiivistä yhteistyötä tehden ja toiminnan piiriin ohjaten.	Toteutuu: Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle siirryttäessä huoli-ilmoitukset ovat lisääntyneet 400 - 600 kappaleeseen kuukaudessa. HYVÄikä-hanke ja Seniorineuvonta ovat parantaneet yhteydenottokanavia ja huoli-ilmoitusten ohjautuvuutta. Huoli-ilmoitusten kautta löydetään etsivän ja löytävän vanhustyön asiakkaita. Kaksi palveluohjaajaa ovat kehittämässä mallia etsivään ja löytävään vanhustyöhön, ja verkostotyötä tehdään alueen toimijoiden ja hanketyön kanssa.
Kehitämme matalan kynnyksen yhteydenottokanavia. Jaamme muun muassa Ikäihmisten palveluopasta laajasti.	Toteutuu: Ikäihmisten palveluopas on julkaistu painotuotteena ja digimuodossa molemmilla kansalliskielillä. Lisäksi muita painotuotteita, kuten Seniorineuvonnan esitettä, omaishoitajien esitettä ja julistetta sekä hyvinvointikiertueen esitettä on jaettu. Lisäksi on tehty animaatiovideo "Välittäminen ja huoli-ilmoitus ikäihmisestä". Samoin syksyllä kuvattiin Seniorineuvonnan asiakkaista videoita, ja näitä videoita hyödynnetään sosiaalisessa mediassa ja verkkosivuilla.
Kannustamme erityisryhmiä luomaan ja ylläpitämään sosiaalisia verkostoja. Tuemme heidän osallistumistansa harrastuksiin, vertaistukiryhmiin ja erilaisiin yhteisöllisiin tapahtumiin, kuten esimerkiksi kulttuuritapahtumiin ja liikuntaryhmiin.	Toteutuu: Seniorineuvonta ja HYVÄikä-hanke ovat kohdanneet runsaasti ikäihmisiä puhelimitse, tilaisuuksissa ja kohtaamispaikoilla, ohjaten heitä hyvinvointia tukeviin tapahtumiin. Jalkautumisissa on tavattu yli 2 000 senioria. Etsivän ja löytävän työn kautta on tavoitettu syrjäytymisvaarassa olevia ikäihmisiä ja löydetty heille mielekästä tekemistä. Huoli-ilmoitusten avulla on tavoitettu apua ja ohjausta tarvitsevia ikäihmisiä.
Tuemme merkityksellisiä hetkiä ja sosiaalisia suhteita vapaaehtoistoiminnan ja oppilaitosyhteistyön kautta.	Toteutuu: Hoiva-asumisen palvelualueella toimii noin 200 vapaaehtoista eri tehtävissä, ja oppilaitosyhteistyötä tehdään muun muassa musiikkiesitysten kautta. Hyvän vanhuuden osaamiskeskuksen toimintaa arvioidaan ja kehitetään. Myyrmäen vanhustenkeskuksessa on järjestetty useita tapahtumia, ja omaistenklubi jatkaa teemoitetuilla tapaamisilla. Yhteistyötä on lisätty Vantaan kaupungin ja Siskojen & Simojen kanssa. Kotona asumisen palvelualueella on noin 180 vapaaehtoista, ja ikäihmisille on tarjottu hyvinvointia tuottavaa toimintaa oppilaitosten ja verkostokumppaneiden kanssa.

Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet ja tilannekuva 2024

Toimenpiteet	Tilannekuva 2024
Tunnistamme kaatumisvaarassa olevat ikääntyneet riskiperustaisesti, ohjaamme oikeaan palveluun ja teemme tarvittavat yksilölliset toimenpiteet yhdessä asiakkaan ja omaisen kanssa kaatumisriskin vähentämiseksi.	Toteutuu: Kaatumisriski (FALLS) -mittaria käytetään arvioimaan kaatumisriskiä tasoilla 0–3, huomioiden aiemmat kaatumiset 90 päivän ajalta. RAI-arvioinnit tehdään vähintään kuuden kuukauden välein tai voinnin muuttuessa. Ensihoidon raportit ovat terveydenhuollon ammattilaisten käytettävissä. Vanhuspalveluissa kaatumisen ehkäisyyn kiinnitetään huomiota asiakasohjauksessa ja kodinturvallisuudessa. Kotihoidon ja kotikuntoutuksen yhteistyötä on tiivistetty ja asiakkaan epävarman liikkumisen lisääntyessä on konsultoitu fysioterapeuttia ja tarvittaessa käynnistetty kotikuntoutusjakso tai annettu liikkumista vahvistavaa ohjeistusta. Kaatumisriskiä kartoitetaan Ikinä-mittarilla, ja yhteistyötä turva-auttamispalvelun kanssa on tiivistetty.
Lisäämme tiedottamista kodin turvallisuudesta.	Toteutuu: Pelastuslaitos on julkaissut vuonna 2024 yli 15 kodin turvallisuuteen liittyvää julkaisua, joista osa on tehty yhteistyössä muiden Uudenmaan pelastuslaitosten kanssa.
Järjestämme ajankohtaista koulutusta kaatumisten ehkäisystä henkilöstölle ja tuemme uusien käytäntöjen viemistä arkeen.	Toteutuu: Terveyspalvelujen henkilökunnalle ja kaikille VAKEn lääkäreille on ollut tarjolla koulutusta ikäihmisten lääkityksestä, kotona pärjäämisen arvioinnista, sekavuudesta, hoidon rajaamisesta ja ennakkoivasta hoitosuunnitelmasta, päihdelääketieteestä ja vanhusten itsetuhoisuudesta. Osana mittariosaaja koulutuskokonaisuutta Vanhusten palvelujen Kotona asumisen palveluissa kehitetään kaatumisen ehkäisyyn VAKelle muotoiltua Ikinä-mittari (+FRAT) koulutuskokonaisuutta sisältäen kaatumisen pelkomittariston.
Teemme yhteistyötä kaupunkien kanssa esteettömyyden ja turvallisen liikkumisen edistämiseksi esimerkiksi hyvinvointialueen toimipisteissä ja asumispalveluissa. Toimimme asiantuntijoina ikääntymiseen liittyvissä erityiskysymyksissä, kuten asuminen ja joukkoliikenne.	Toteutuu: Olemme tehneet yhteistyötä Vantaa ja Keravan kaupunkien kanssa esteettömyyden ja turvallisen liikkumisen edistämiseksi. Esteettömyyskävely toteutettu Koivukylän terveysasemalla. Olemme toimineet asiantuntijoina ikääntymiseen liittyvissä erityiskysymyksissä.

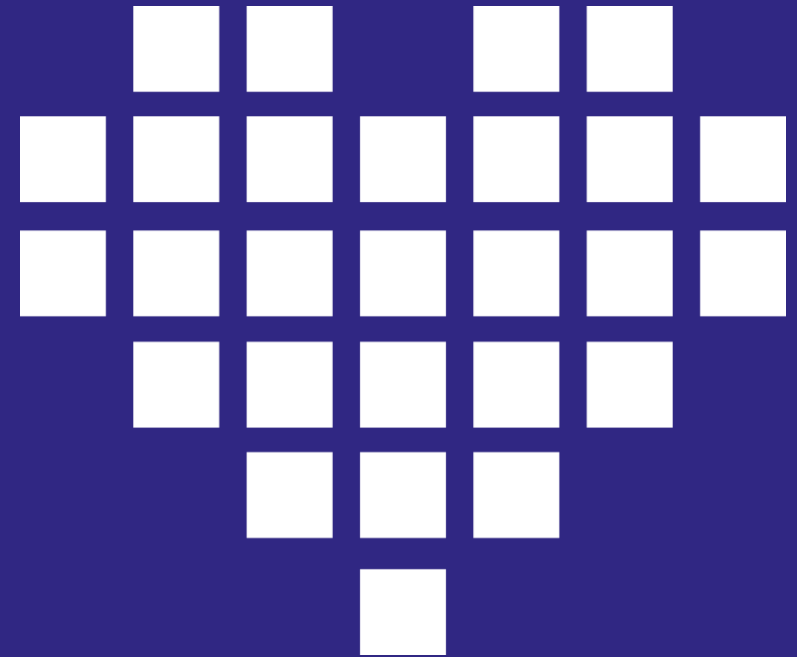

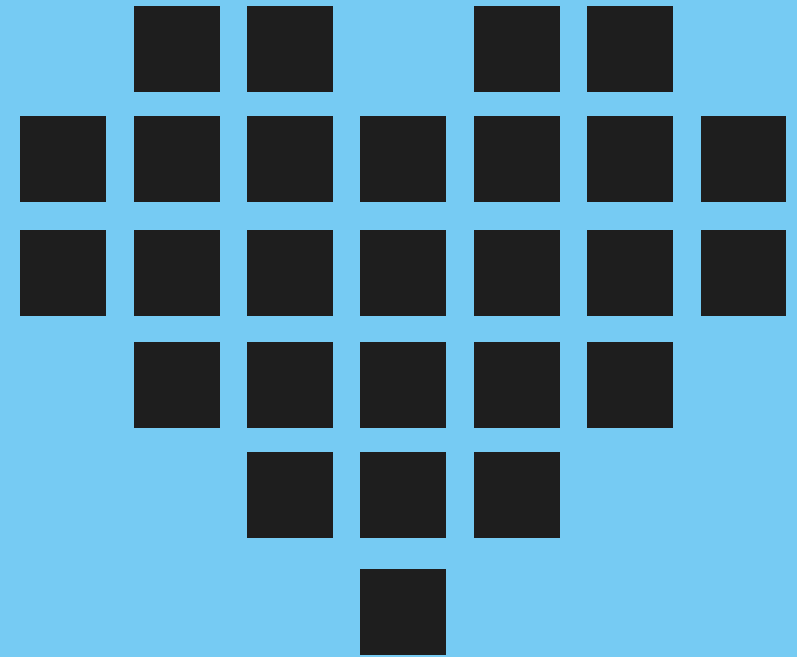
Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet ja tilannekuva 2024

Toimenpiteet	Tilannekuva 2024
Perehdytämme ja koulutamme henkilöstöä hyvinvointia ja terveyttä edistävään työhön (huomioiden myös kaltoinkohtelu, syrjintä, seksuaalivähemmistöt sekä vertaistoimijuuden vahvistaminen) ja monialaiseen asiakasohjaukseen hyvinvointia ja terveyttä edistäviin palveluihin.	Toteutuu: Sairaalapalveluissa on lisätty henkilöstön osaamista monipuolisilla koulutuksilla, kuten ikääntyneiden päihde- ja mielenterveysongelmien kohtaaminen, suojaamis- ja rajoittamistoimenpiteet, saattohoitopotilaan tukeminen, haastavat vuorovaikutustilanteet ja muistisairaahan kohtaaminen. Lisäksi on järjestetty täydennyskoulutuksia, kuten saattohoidon ja palliatiivisen hoidon koulutussarja. Hyte-toimintaa on esitelty kokouksissa, ja ammattilaisille on järjestetty Sujuva kotiutus ja jatkohoito -pop up -tapahtuma yhteistyössä VAKEn ja HUSin kanssa. VAKE tarjoaa myös monimuotoisuuskoulutusta ”Monimuotoisuus työyhteisön voimavarana” lähijohtajille ja henkilöstölle. Väkivallan puheeksiottokoulutus pidettiin elokuussa 2024, ja terveydenhuollon henkilöstölle on järjestetty räätälöityjä puheeksiottokoulutuksia sekä tiiviitä infoja. Lähisuhdeväkivallan avainhenkilöverkostolle on järjestetty useita syventäviä koulutuksia, kuten ikääntyneihin kohdistuva väkivalta ja taloudellinen väkivalta.
Kehitämme jalkautuvaa neuvontatyötä.	Toteutuu: Vuoden 2024 aikana toteutettiin Seniorien hyvinvointikiertue kokonaisuus. Kiertueella tarjottiin arvokasta ohjausta ja neuvontaa alueen senioreille vaihtuvissa paikoissa yhdeksällä eri jalkautumiskerralla. Lisäksi jalkautuvaa ohjaustyötä toteutettiin jalkautumalla erilaisiin järjestökokoonnumisiin sekä laajempiin tapahtumiin.

Muut hyvinvointisuunnitelman alaiset suunnitelmat

Alueellinen opiskeluhuolto- suunnitelma

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma

Suunnitelmassa kuvataan opiskeluhoitojen palvelujen järjestämistä. Sen avulla myös turvataan tasalaatuinen palvelu ja vahvistetaan yhteistyötä. Suunnitelma ohjaa opiskeluhoitojen henkilöstön työtä.

- Oppilas- ja opiskeluhoitolain mukaan hyvinvointialueella tulee olla valtuustokausittain alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma hyvinvointialueen vastuulla olevien opiskeluhoitopalvelujen järjestämiseksi.
- Suunnitelma käsittää esiopetuksen, perusopetuksen sekä opiskeluterveydenhuollon piiriin kuuluvien toisen asteen opiskelijoiden opiskeluhoitopalvelut ja se perustuu opetuksen ja koulutuksen järjestäjien opiskeluhoitosuunnitelmiin. Opiskeluhoitosuunnitelma on osa Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa.
- Suunnitelma on hyväksytty aluevaltuustossa 29.4.2024. Suunnitelman arviointi kattaa ajanjakson 05/2024-12/2024.
- Arvioinnin on laatinut Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueellinen opiskeluhoitojen yhteistyöryhmä

Vahvistamme hyvinvointia ja turvallisuutta

- Vahvistamme opiskeluhuollon palvelujen näkyvyyttä ja läsnäoloa
- Opiskeluhuollon palveluissa huomioidaan tunne- ja vuorovaikutustaitojen merkitys opiskelijan kokonaisvaltaisessa hyvinvoinnissa

Toimenpiteitä:

Opiskeluhooltopalvelut tulevat nähdyksi ja tunnetuksi.

Aktiivinen tiedottaminen palveluista.

Ryhmämuotoinen moniammatillisesti tuotettu toiminta hyvinvointiteemoilla.

Arviointia vuonna 2024:

- Sitovat mitoitukset toteutuvat kuraattoripalveluissa kaikilla asteilla.
- Esi- ja perusopetuksen psykologien vakanssien täyttöaste oli 71 % (1–9/2023: 59 %) ja 2. asteen 91 % (1–9/2023: 71 %). Toisen asteen psykologipalvelut on toteutettu kokonaisuudessaan kaikkiin oppilaitoksiin omana työnä.
- Kouluterveydenhuollon laajat ja määräaikaisten terveystarkastukset ovat käynnistyneet syksyllä suunnitelman mukaisesti.
- Palveluista tiedotetaan oppilaita, huoltajia ja opiskelijoita säännöllisesti, samoin koulutuksen järjestäjiä myös palvelutilanteen osalta.
- Kouluterveyskyselyn mukaan indikaattorilla "kokee saavansa apua kun tarvitsee"
 - 8.-9.-lk. 67,1 % kokee saavansa apua tarvittaessa (vrt. koko maa 68,6 %)
 - lukio 71,9 % kokee saavansa apua tarvittaessa (vrt. koko maa 72,2 %)
 - 2. aste 71,9 % kokee saavansa apua tarvittaessa (vrt. koko maa 70,6 %)
- Kuraattorin yhteisölliseen työhön on luotu vuosikello, jonka mukaan kuraattorit perusopetuksessa kaikilla kouluilla työskentelevät oppilaiden kanssa.
 - 1-2.-luokkalaisten kanssa käsitellään turva- ja kaveritaitoja, 5-6.-luokkalaisten kanssa käsitellään mielenhyvinvointia ja päihteitä, ja 7.-luokkalaisten kanssa vuorovaikutusta ja kiusaamisen ehkäisyä.

Parannamme palveluja

- Opiskeluhuollon palvelujen saavutettavuuden lisääminen

Arviointia vuonna 2024

- VAKEn internet-sivuille on viety palveluiden yhteystiedot ja niitä päivitetään jatkossa säännöllisesti.
- Sähköistä ajanvarausta on pilotoitu toisella asteella muutamassa oppilaitoksessa. Kokemukset ovat olleet hyviä.
- Etävastaanottomahdollisuutta Maisan kautta pyritään yhteistyössä tietohallinnon kanssa edistämään kaikkien ammattiryhmien osalta. Asiakslähtöisesti pyritään tarjoamaan mahdollisuus myös etävastaanottoon.
- Asiakaspalautteen saamiseksi toisen asteen opiskeluterveydenhuolto on mukana tekstiviestipalautepilotissa. Pilotin jälkeen tekstiviestitoiminnallisuus pyritään laajentamaan koko opiskeluhooltoon.
- Lasten asiakaspalautteiden kehittämistä varten on perustettu työryhmä, joka suunnittelee paremmin lapsille soveltuvan palautekyselyn.

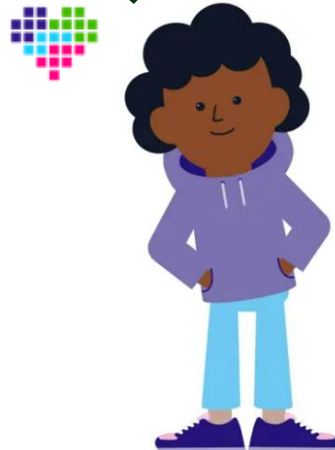
Toimenpiteitä:

Vakehyva.fi -sivujen kehittäminen

Sähköisen ajanvarauksen pilotointi

Etävastaanottojen lisääminen palveluvalikkoon

Asiakaspalautteen kehittäminen huomioiden selkokieliäisyys

Toimimme yhdessä

- Opiskeluhuollon yhteistyörakenteet selkiytetään
- Opiskeluhuollossa panostetaan kouluyhteisön kokonaisvaltaiseen tukeen yhteisöllisellä työllä

Arviointia vuonna 2024

- Alueella toimivien järjestöjen toimintaa on kartoitettu teemoittain henkilöstölle jaettavaan tietopakettiin. Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialalla on myös pidetty useita järjestöinfoja, missä eri järjestöt ovat esitelleet omaa toimintaansa.
- Opiskeluhuollon henkilöstö ohjaa tarvittaessa ja tilanteen mukaisesti lapsia ja nuoria kolmannen sektorin palveluihin ja muuhun hyte-toimintaan muun muassa terveystarkastuksissa sisältävät liikuntaan ja terveyteen liittyviä osuuksia ja tietoisuutta näistä lisätään asteittain.
- Hyvinvointiryhmät kokoontuvat:
 - Keravalla toteutuu 100 %. Esiopetuksessa kaksi kertaa vuodessa. Perusopetuksessa neljä kertaa vuodessa ja toisella asteella lukiokoulutuksessa yhdeksän kertaa vuodessa.
 - Vantaalla ryhmät kokoontuvat säännöllisesti oppilaitoksissa. Kokoontumissa on vaihtelua eri yksiköissä.
 - Keudan hyvinvointiryhmät Keravalla kokoontuvat säännöllisesti vähintään neljä kertaa vuodessa, mutta toisinaan kerran kuussa tai jopa viikoittain.
- Opiskeluhuollon ammattilaisten tiimit:
 - Monialaisten tiimien toiminnan seuraamiseen on rakennettu perusopetuksessa raportointialusta, jolla tiimien toimintaa ja kokoontumista seurataan säännöllisesti. Vastaava seuranta pyritään ottamaan käyttöön myös toisella asteella vuonna 2025.

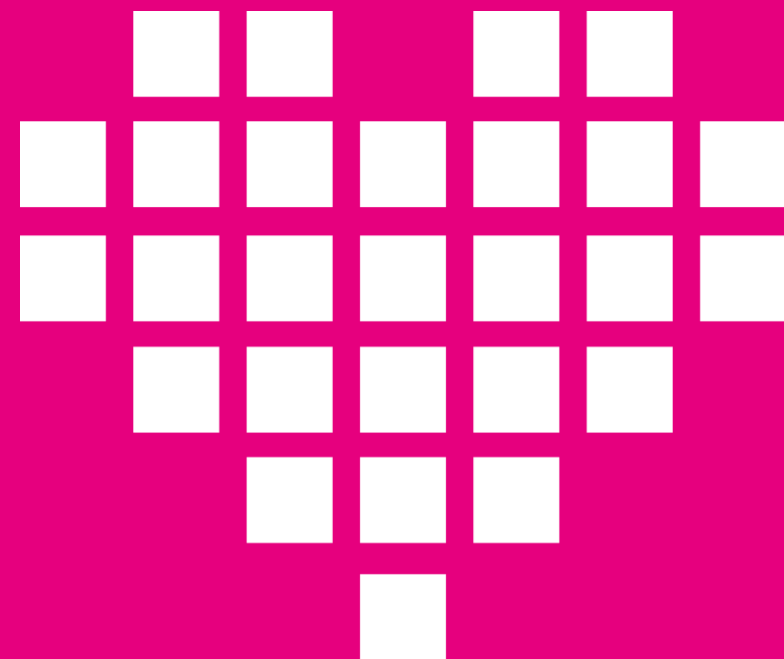
Toimenpiteitä:

Selkiytetään yhteistyötä sekä järjestöyhteistyön ja hanketyön rakennetta.

Jaetaan osaamistamme ja toimenkuviamme (yksilötyö ja yhteisöllinen työ).

3. Raportin laadinta ja tietolähteiden tarkempi kuvaus

Miten raportti laadittiin?

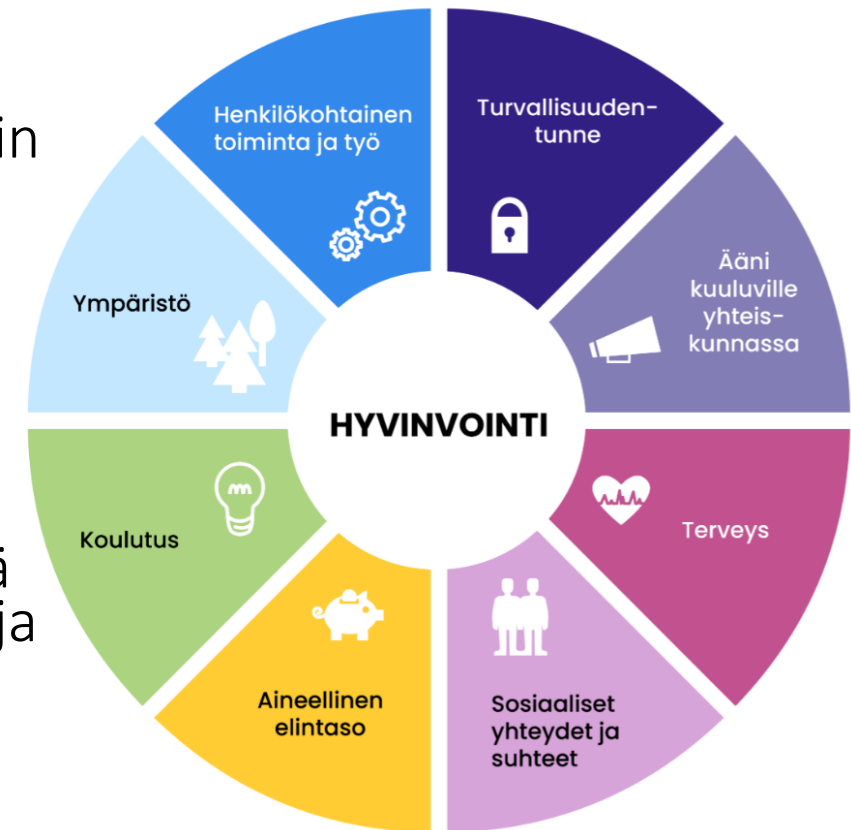
- Asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden tilannekuvan laadinnasta ovat vastanneet hyte, osallisuus ja järjestöyhteistyön tehtäväalueen lisäksi ikäryhmäkohtaiset hyvinvointiryhmät. Tilannekuvan luomisessa ovat auttaneet myös muun muassa hyte-neuvotteluihin osallistuneet toimijat, sosiaalisesta raportoinnista vastaava sosiaalityön kehittämisryhmä sekä eri teemojen asiantuntijat. Raportointitieto koostettiin ja analysoitiin syksyn 2024 ja alkuvuoden 2025 aikana.
- Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden toteutumisesta tuottivat tietoa suunnitelman toimenpiteille nimetyt yhteyshenkilöt kumppaneineen. Raportointitieto koostettiin joulukuun 2024 ja tammikuun 2025 aikana.

Nostojen muodostaminen ja kuvaaminen

- Asukkaiden hyvinvoinnin ja terveydentilan nostoissa on hyödynnetty Stiglitzin hyvinvointimallin kahdeksaa hyvinvoinnin osa-aluetta. Lainsäädännön ja hyvinvointisuunnitelman pohjalta tunnistettiin Stiglitzin hyvinvointimallin lisäksi tarve palvelujen saatavuuden ja lastensuojelun kokonaisuuksille.
- Nostot haasteista ja vahvuuksista pohjautuvat dialla seitsemän kuvattuun tietopohjaan. Nostot on valmisteltu ikäryhmäkohtaisissa hyvinvointiryhmissä sekä muissa asiantuntijaryhmissä.
- Yleisissä nostoissa kuvataan hyvinvointialueen väestöä yleisesti koskevia hyvinvoinnin ja terveyden haasteita ja vahvuuksia. Yleisiä nostoja tarkennetaan ikäryhmäkohtaisissa nostoissa.

PowerBI hyvinvointiraportti

- PowerBI-työkalulla toteutettu hyvinvointiraportti muodostaa tämän raportin pohjan.
- Raportti on julkaistu [hyvinvointialueen verkkosivuilla](#) ja on siellä kaikkien tutustuttavissa.
- Raportista pääset selaamaan asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden tilaa ikäryhmittäin (lapset ja nuoret, työikäiset sekä ikääntyneet) erilaisten indikaattoreiden avulla.
- Raportin tiedot ovat pääosin vuosilta 2019-2023. Tiedon saatavuus riippuu kansallisista tietolähteistä.
- Raportin tietoja lukiessa on hyvä kiinnittää huomiota siihen, että esimerkiksi maailmanpoliittisessa tilanteessa on tapahtunut viime vuosina merkittäviä muutoksia, jotka vaikuttavat vahvasti eri tavoin asukkaiden arkeen ja elämäntilanteisiin. Saamme vuoden 2025 aikana esimerkiksi uudet kouluterveyskysely- ja TerveSuomi-tutkimustulokset. Näiden pohjalta on paremmin nähtävissä maailmassa ja yhteiskunnassa viime vuosina tapahtuneiden muutosten vaikutuksia.
- Raporttia tullaan jatkokehittämään vuoden 2025 aikana. Raportille tuodaan muun muassa lisää vertailutietoja, kuten koko maan tietoja.

Rakenteellinen sosiaalityö ja sosiaalinen raportointi

- Rakenteelliseen sosiaalityöhön kuuluu muun muassa sosiaalihuollon asiakastyöhön perustuvan tiedon tuottaminen asiakkaiden tarpeista ja niiden yhteiskunnallisista yhteyksistä sekä tarpeisiin vastaavien sosiaalipalvelujen ja muun sosiaalihuollon vaikutuksista (sosiaalihuoltolaki 1301/2014, 7 §).
- Sosiaalisen raportoinnin kohteena ovat sosiaalityön asiakastyössä esiintyvät positiiviset tai negatiiviset ilmiöt. Rakenteellisen sosiaalityön ja sosiaalisen raportoinnin keinoin sosiaalityön ammattilaiset voivat raportoida asioita ja ilmiöitä, joita ovat työn arjessa kohdanneet ja joihin toivoisivat muutosta tai joista haluaisivat jakaa tietoa muillekin. (Sosiaalinen raportointi - sosiaalityö)
- Tietoa kerätään hyvinvointialueen henkilöstöltä sosiaalisen raportoinnin lomakkeella.

Tutustu lisää hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen videosarja suomeksi ja ruotsinkielisellä tekstityksellä [hyvinvointialueen YouTube-kanavalla](#)
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen verkkosivut [hyvinvointialueen verkkosivuilla](#)
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen [intrasivut](#)

